

Analýza rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Bojkovsko

Lucie Gregovská

Bakalářská práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Gregovská**
Osobní číslo: **M140309**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Bojkovsko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Popište základní teoretické pojmy v oblasti regionálního rozvoje a cestovního ruchu.

II. Praktická část

- Charakterizujte Mikroregion Bojkovsko.
- Provedte analýzu současného stavu cestovního ruchu v mikroregionu Bojkovsko.
- Navrhněte možnosti pro zlepšení a rozvoj cestovního ruchu v daném mikroregionu.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ARMSTRONG, Harvey and Jim TAYLOR. Regional economics and policy. 3rd ed. Oxford: Blackwell, 2000, 437 s. ISBN 0-631-21713-4.

KIRÁL'OVÁ, Alžbeta. Marketing: destinace cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003, 173 s. ISBN 80-86119-56-4.

MATOUŠKOVÁ, Zdena et al. Regionální a municipální ekonomika. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000, 156 s. ISBN 80-245-0061-2.

WOKOUN, René et al. Základy regionálních věd a veřejné správy. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Adela Poliaková, PhD.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **15. prosince 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2017**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

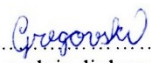
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjmem – tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12. 5. 2017

Jméno a příjmení: LUCIE GREGOVSKÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu cestovního ruchu v Mikroregionu Bojkovsko a sestává se ze dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické části jsou vymezeny odborné poznatky z oblasti regionálního rozvoje a cestovního ruchu. V praktické části je jako první provedena charakteristika daného mikroregionu a následně je analyzován jeho současný stav v oblasti cestovního ruchu. Na základě zjištěných informací je realizována SWOT analýza a v závěru práce je zpracován návrh zaměřený na posílení a zvýšení cestovního ruchu v dané oblasti.

Klíčová slova: brožura, cestovní ruch, Mikroregion Bojkovsko, projekt, regionální rozvoj, SWOT analýza

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on the analysis of tourism in the Bojkovice Microregion and consists of the two parts, theoretical and practical. In the theoretical part there are defined the expertise of the regional development and tourism. In the practical part is the first performed the characteristic of the microregion and after that is analyzed the current state of the microregion in the tourism sphere. On the basis of the identified informations is realized SWOT analysis and in conclusion there is processed proposal focused on strengthen and increase tourism in this area.

Keywords: brochure, tourism, Bojkovice Microregion, project, regional development, SWOT analysis

Ráda bych poděkovala paní Ing. Adele Poliakové, PhD, za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi byly poskytnuty během zpracování této bakalářské práce.

Rovněž bych chtěla poděkovat paní Ing. Lucii Machálkové, manažerce MAS Bojkovska za její čas, ochotu a vstřícnost při poskytování informací, ohledně analyzované oblasti.

Na závěr patří poděkování i mé rodině a blízkým za jejich trpělivost a podporu nejen při tvorbě této práce, ale za celé mé studium.

„Vzdělání má hořké kořínky, ale sladké ovoce.“

Démokritos

OBSAH

ÚVOD	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 TEORETICKÉ POJMY REGIONALISMU A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	11
1.1 REGIONALISMUS A REGIONALISTIKA	11
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA	11
1.2.1 Příčiny vzniku regionální politiky.....	12
1.2.2 Cíle regionální politiky.....	13
1.2.3 Nástroje regionální politiky.....	13
1.3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	15
1.3.1 Aktéři regionálního rozvoje	15
1.3.2 Možnosti financování regionálního rozvoje.....	16
1.3.3 Legislativní úprava regionálního rozvoje.....	19
1.1 REGIONÁLNÍ STRUKTURA ČESKÉ REPUBLIKY	20
1.1.1 Region	20
1.1.2 Mikroregion.....	21
2 METODY ANALÝZY PŘI ŘEŠENÍ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	22
2.1 SWOT ANALÝZA.....	22
2.2 REGIONÁLNÍ ANALÝZA.....	24
3 CESTOVNÍ RUCH	26
3.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	26
3.1.1 Udržitelný cestovní ruch	27
3.2 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	28
3.2.1 Formy cestovního ruchu.....	28
3.2.2 Druhy cestovního ruchu	29
3.3 CESTOVNÍ RUCH JAKO NÁSTROJ ROZVOJE REGIONU.....	29
3.4 MARKETING V CESTOVNÍM RUCHU.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU BOJKOVSKO	33
4.1 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	35
4.2 DEMOGRAFICKÉ SLOŽENÍ	36
4.3 ZEMĚDĚLSTVÍ.....	37
4.4 TECHNICKÁ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	38
5 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU BOJKOVSKO	41

5.1	ATRAKTIVITY A PAMÁTKY	41
5.2	ÚBYTOVACÍ A RESTAURAČNÍ KAPACITY	46
5.3	VÝZNAMNÉ KULTURNÍ AKCE	50
5.4	VYUŽÍVÁNÍ FINANCOVÁNÍ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	51
5.5	ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ	54
5.6	SWOT ANALÝZA	54
5.6.1	Silné stránky	54
5.6.2	Slabé stránky	55
5.6.3	Příležitosti	55
5.6.4	Hrozby	55
6	NÁVRHY ŘEŠENÍ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU BOJKOVSKO	57
6.1	PROJEKT 1: BROŽURA – CESTUJEME BOJKOVSKEM	57
6.1.1	Program pro rodiny s dětmi – Na kole po Bojkovsku	59
6.1.2	Program pro rodiny s dětmi – Pěší trasy Bojkovska	60
6.1.3	Program pro historiky – Historie Bojkovska	61
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	64
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM GRAFŮ	72
	SEZNAM TABULEK	73
	SEZNAM PŘÍLOH	74

ÚVOD

Ke zpracování této bakalářské práce jsem si vybrala téma Analýza rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Bojkovsko. Dané téma jsem zvolila nejen proto, že z této oblasti pocházím a tudíž o ní mám určitý přehled, ale rovněž z důvodu, že cestovní ruch představuje v dnešní době jeden z nejnáročnějších a nejrychleji se rozvíjejících průmyslů na světě a pro většinu zemí představuje neodmyslitelnou část příjmů.

Jednou z těchto zemí je i Česká republika, která nabízí nespočet přírodních i historických krás, jenž lákají turisty z celého světa. V dnešní době roste význam regionálních, mikroregionálních a obdobných uskupení, kde se cestovní ruch rozvíjí či zdokonaluje a v rámci České republiky se jich vyskytuje velké množství. Důležité je, aby daná oblast měla určitý zdrojový potenciál, kterým lze rozumět např. přírodní předpoklady, památky, atraktivita a vše co může být pro turisty zajímavé a lákavé. V případě, že daná oblast disponuje takovými zdroji, je možno při jejich správném využívání, propagování a udržování docílit rozvoje a zvýšení cestovního ruchu. Právě existence těchto skutečností bude zjišťována a analyzována na území Bojkovska.

Zkoumaný mikroregion, který má celkem 14 členských obcí se nachází na Východní Moravě u hranic s východním sousedem České republiky, tedy se Slovenskem. Téměř celá oblast se rozprostírá na území Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Partnerství sdružených obcí má směřovat k všeobecnému rozvoji tohoto území a rovněž k navázání spolupráce s dalšími mikroregiony. Podstatou spolupráce je společně podpořit několik oblastí, mezi které patří zejména cestovní ruch či rozvoj venkova. Současně se toto uskupení zaměřuje na ochranu životního prostředí a celkové posílení regionálního rozvoje v tomto území.

Cílem této práce je zjistit a analyzovat současný stav cestovního ruchu včetně předpokladů pro další rozvoj turismu v rámci území Mikroregionu Bojkovsko. Podle zjištěných skutečností pak bude práce zaměřena na navržení možností, jejichž realizace by mohla přispět k zvýšení cestovního ruchu v této destinaci.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat současný stav cestovního ruchu a rovněž potenciálu pro jeho další rozvoj v rámci území příslušného mikroregionu. Dále pak podle zjištěných skutečností navrhnout možnosti, které by přispěly k rozvoji a zvýšení turistiky v této oblasti.

V první části dané práce bude podstatné teoreticky vymezit pojmy týkající se regionálního rozvoje a cestovního ruchu. K jejímu zpracování budou využity knižní zdroje, z nichž budou čerpány postoje, myšlenky či názory různých autorů. Pro doplnění některých informací a to zejména části o možnostech financování regionálního rozvoje, budou využity internetové stránky příslušných fondů.

Následující praktická část bude nejprve zaměřena na regionální analýzu, vztahující se na oblasti jako přírodní podmínky, obyvatelstvo, zemědělství či na technickou a dopravní infrastrukturu. Data budou získávána především z Českého statistického úřadu a dokumentů mikroregionu. V dalším kroku pak bude provedena analýza současného stavu cestovního ruchu, pro kterou budou data čerpána zejména z vlastních poznatků o analyzované oblasti, ale rovněž dle dat poskytnutých manažerkou MAS Bojkovska a internetových stran mikroregionu či ministerstev, obzvláště z internetových stran Ministerstva pro místní rozvoj. Některá data budou pro větší přehlednost zpracována prostřednictvím MS Excelu, kde budou zakomponována do grafů či tabulek a poté vložena do této práce.

Veškeré zjištěné údaje o cestovním ruchu budou následně využity pro vyhotovení SWOT analýzy, která bude zaměřena na vyhodnocení stavu tohoto průmyslu ve zkoumané oblasti. SWOT analýza pak bude sloužit jako hlavní zdroj pro vytvoření návrhu projektu, který bude stavět na silných stránkách a příležitostech, vyskytujících se v této oblasti a rovněž bude orientován na eliminaci zjištěných nedostatků a minimalizaci případných hrozeb. Celkově by projekt měl přispět k dosažení lepší situace v oblasti turistiky na analyzovaném území a přilákat tak více turistů do daného mikroregionu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÉ POJMY REGIONALISMU A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

1.1 Regionalismus a regionalistika

Regionalismus dle Matouškové et al. (2000, s. 78-79) nemá přesně stanovenou definici, avšak lze jej chápat jako proces, jehož aktivity směřují k zajištění vyšší efektivity na jednotlivých úrovních správ. Tento proces je především používán v rámci střední úrovně státní správy a samosprávy, celkově jej můžeme rozdělit na tři fáze:

- **Primární (kulturní)** - je charakteristický snahou menšinového etnika získat určitou regionální autonomii uvnitř státu.
- **Sekundární** - zde se úsilí zaměřuje na decentralizaci státní moci, zástupci menšin se chtějí podílet na veřejné správě a chtějí ekonomicky podpořit své etnikum.
- **Ústavní** - jedná se o konečnou fázi, jejímž cílem je prosadit, aby se součástí ústavy státu stalo samosprávné postavení regionů.

Zelenka a Pásková (2012, s. 480) popisují regionalismus jako metodu, která zkoumá rozvoj regionů a zároveň se zaměřuje na podporu a ochranu zájmů jednotlivých oblastí. Matějček (2007, s. 95) shrnuje tento pojem jako hospodářské, kulturní a rovněž politické hnutí, jehož cílem je prosadit samostatnost dílčích oblastí vůči ústřední moci ve státě. V současnosti je regionalismus dle Wokouna et al. (2011, s. 15-16) daleko více všestranný než tomu tak bylo v minulosti. Politický a ekonomický rozsah jsou v dnešní době specifickými rysy regionalismu, přičemž jeho tradiční formy jsou méně významné.

Podle Kolektivu autorů (2008, s. 9) je regionalistika, jinak řečeno regionální věda, označována za multidisciplinární obor, jejímž předmětem zkoumání jsou zejména vztahy, jevy či procesy uvnitř území a především je zaměřena na sídelní či společenskou strukturu. Dle Wokouna et al. (2011, s. 15) je globálně její zkoumání soustředěno na nejzákladnější pojem v rámci tohoto oboru tedy na **region**. Jedná se např. o jeho specifika, různorodý rozvoj nebo jeho mnohotvárné podoby.

1.2 Regionální politika

Je možno ji označit za určitý nástroj, sloužící k podpoře hospodaření a rovněž ke zvýšení výkonnosti ekonomiky, který je využíván na různých úrovních státní správy či samosprávy.

Nelze ji přesně vymezit a to i přesto, že její rozvoj v České republice je dle Wokouna et al. (2011, s. 93-94) datován ve 30. letech 20. století. Veškerá formulace tohoto pojmu je však závislá na příslušné sociální a ekonomické úrovni státu. Wokoun, Mates a Cogan (2006, s. 112) však uvádí: „že regionální politika je určena k ovlivňování hospodářské struktury v regionech tak, aby přispěla ke zlepšení efektivnosti hospodářské politiky.“ Podle Ježka et al. (2014, s. 10) může být uskutečňována na nejrůznějších institucionálních úrovních např. na úrovni EU, státu, regionu či obce atd.

Viturka et al. (2010, s. 126-127) uvádí, že se jedná o komunitární politiku, jejíž realizace je v moci členských států EU a naopak její koordinace a harmonizace je v moci orgánů EU. Tato politika se především zaměřuje na disparity mezi regiony, které vznikají zejména na sociální a ekonomické úrovni. Proto obsahuje nástroje a opatření, jejichž cílem je tyto rozdíly snížit či odstranit. Dále klade důraz na podporu konkurenceschopnosti na regionální úrovni.

Matoušková et al. (2000, s. 109) rozlišuje 3 základní podmínky vzniku regionální politiky:

- výskyt nerovností mezi regiony,
- politické rozhodnutí zaměřit se na řešení daného problému,
- existence a možnost využití ekonomických zdrojů na danou problematiku.

1.2.1 Příčiny vzniku regionální politiky

Podle Kolektivu autorů (2008, s. 98) je nutno se zaměřit na strukturu jednotlivých regionů, ať už se jedná o velké či malé státy v převážné většině z nich se vyskytují různorodé regiony. Na jedné straně existují vysoce prosperující regiony a na straně druhé postižené regiony s problémy jako nezaměstnanost apod. Ovšem vyskytují se i regiony bez větších problémů na socioekonomické úrovni, které jsou znevýhodněny z jiných důvodů např. znečištěné životní prostředí, špatná poloha, apod. Postižené regiony lze rozdělit do tří typů:

- **Regiony s nedostatkem přírodních zdrojů** - zpravidla se jedná o regiony v odlehlých oblastech, nepříznivé pro rozvoj průmyslu, kde převažuje především zemědělství a jednou z mála možností na zvýšení přitažlivosti je rozvoj cestovního ruchu. (Wokoun et al., 2011, s. 92)
- **Regiony, které málo využívají své zdroje** - rozvoj těchto regionů je podvázán z důvodu nedostatku finančních prostředků. Zlepšení této nepříznivé situace je možno prostřednictvím např. technologického pokroku tak, aby region mohl v rámci svých možností využít existující zdroje. (Kolektiv autorů, 2008, s. 98-99)

- **Regiony, jejichž základní odvětví je v úpadku**- tyto dříve vysoce prosperující regiony se staly postiženými v důsledku poklesu poptávky po jejich tradičních odvětvích např. těžební průmysl. (Kolektiv autorů, 2008, s. 99)

1.2.2 Cíle regionální politiky

Matoušková et al. (2000, s. 112) napsala, že při určování cílů regionální politiky je nutné dbát na to, aby splňovaly dva předpoklady a to, že by měly být stanoveny způsobem, který umožňuje změřit, do jaké míry byly tyto cíle splněny a zároveň můžeme hodnotit efektivnost vybraných nástrojů. Cíle pak můžeme rozčlenit na:

- **konkrétní cíle** - jejich podstatou je snižovat rozdíly mezi regiony, buďto v rámci nezaměstnanosti či v průměrných příjmech apod.
- **dílčí cíle** – tyto cíle se zaměřují na podporu podnikání v dané oblasti, dále na problematiku dopravní dostupnosti a na rozvoj technické infrastruktury.
- **specifikované cíle** – podstatou těchto cílů je získávání finančních prostředků na rozvoj oblasti, ale taky přilákání více nových obyvatel či podnikatelů do daného regionu.

1.2.3 Nástroje regionální politiky

Jednotlivé nástroje jsou dle Stejskala a Kovárníka (2009, s. 82-84) vybírány v závislosti na zvolených cílech, tedy podle toho na jaké současné problémy či potřeby v regionu se cíle zaměřují. Nejznámější členění nástrojů představuje dvě skupiny, a to nástroje **makroekonomické** a **mikroekonomické**. Podle Wokouna et al. (2008, s. 36) existuje ještě třetí skupina nástrojů, označena jako **ostatní**, která se však příliš nevyužívá.

Armstrong a Taylor (2000, s. 232) napsali, že mikroekonomické nástroje se zaměřují zejména na ovlivňování alokace práce a kapitálu mezi jednotlivými odvětvími nebo regiony a naopak makroekonomické nástroje se soustředí na celkové příjmy či výdaje v daném regionu.

Makroekonomické nástroje

Kolektiv autorů (2008, s. 107-109) uvádí, že pro regiony je využívání těchto nástrojů značně omezeno ostatními cíli hospodářství (snižování inflace, vyrovnanost platební bilance apod.) Do této skupiny nástrojů se řadí:

- **Fiskální politika** - systém této politiky je zakotven v daních a odvodech plynoucích do státního rozpočtu a naopak z něj směřují výdaje do regionů. Regionalizace této

politiky znamená zvýšení daní v prosperujících oblastech kde je poptávka vysoká, což zapříčiní její snížení a u oblastí s nízkou poptávkou budou daně sníženy a to povede k růstu poptávky. (Wokoun et al., 2011, s. 100-101)

- **Monetární politika** - je zaměřena na ovlivňování peněz v ekonomice, avšak existují omezení jejího využití pro postižené regiony a to z důvodu, že sebou nese špatný vliv na inflaci. Její regionalizace spočívá v zajištění lepší dostupnosti úvěrů (objem, úroková míra či splatnost) v postižených regionech. (Wokoun et al., 2011, s. 101)
- **Protekcionismus** - Wokoun, Mates a Cogan (2006, s. 118) uvádí, že se jedná o opatření státu ve formě dovozních limitů a cel, které jsou uvaleny na produkty, jenž utlačují domácí výrobu v problémových regionech. Cílem je posílit poptávku po domácí výrobě a zvýšení konkurenceschopnosti utlačovaných podniků.

Mikroekonomické nástroje

Jedná se o účelově poskytované finanční částky, jejichž cílem je především podpoření rovnováhy trhů práce na regionálních úrovních tím, že ovlivňují práci či kapitál nebo obě tyto složky najednou. (Kolektiv autorů, 2008, s. 109-110)

- **Nástroje realokace pracovních sil** - podporují migraci obyvatel do určitého regionu a vznik pracovních míst. Jedná se např. o úplnou úhradu nákladů spojených se stěhováním apod. V ČR se však tato složka nástrojů příliš nevyužívá. (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 86)
- **Nástroje realokace kapitálu** - Wokoun et al. (2011, s. 103-104) uvádí, že u těchto nástrojů se jedná např. o daňová zvýhodnění, nejrůznější subvence např. na pracovní sílu nebo dopravu apod. Jejich cílem je ovlivnění vzniku nových pracovních míst v daném regionu, buďto pomocí stávajících firem nebo vznikem nových.

Ostatní nástroje

Tento druh nástrojů je využíván jen výjimečně, rozděluje se na nástroje administrativní a institucionální. (Wokoun et al., 2008, s. 36) V mnoha zemích včetně ČR jsou pro regionální rozvoj využívány regionální rozvojové agentury, tyto agentury jsou důležitým nástrojem, který se stará např. o vytváření regionálních programů či plánů, vzdělávací činnosti apod. (Kolektiv autorů, 2008, s. 112)

1.3 Regionální rozvoj

Krejčí et al. (2010, s. 6-7) charakterizuje regionální rozvoj jako relativně mladou vědní disciplínu, jelikož jeho význam se začal zvyšovat až od 30. let 20. století jako reakce na 1. světovou válku a další události. Wokoun et al. (2008, s. 11) jej definuje jako činnost směřující k lepšímu využívání a zvyšování potenciálu určitého území, které bylo vymezeno z důvodu posílení jeho socioekonomické úrovně, a taky pro lepší využívání existujících přírodních zdrojů. Výsledkem tohoto rozvoje je podle Stejskala a Kovárníka (2009, s. 27) zvyšování konkurenceschopnosti i životní úrovně obyvatel a rovněž podpora kvality životního prostředí.

Dále Krejčí et al. (2010, s. 11) uvádí, že v rámci regionálního rozvoje rozeznáváme konvergenční a divergenční teorii. U konvergenční teorie je předpokladem, že se meziregionální rozdíly postupem času vyrovnají, tento proces ovšem vyžaduje delší časové období, na rozdíl od divergenční teorie, kterou lze popsat jako zvětšování rozdílů mezi regiony.

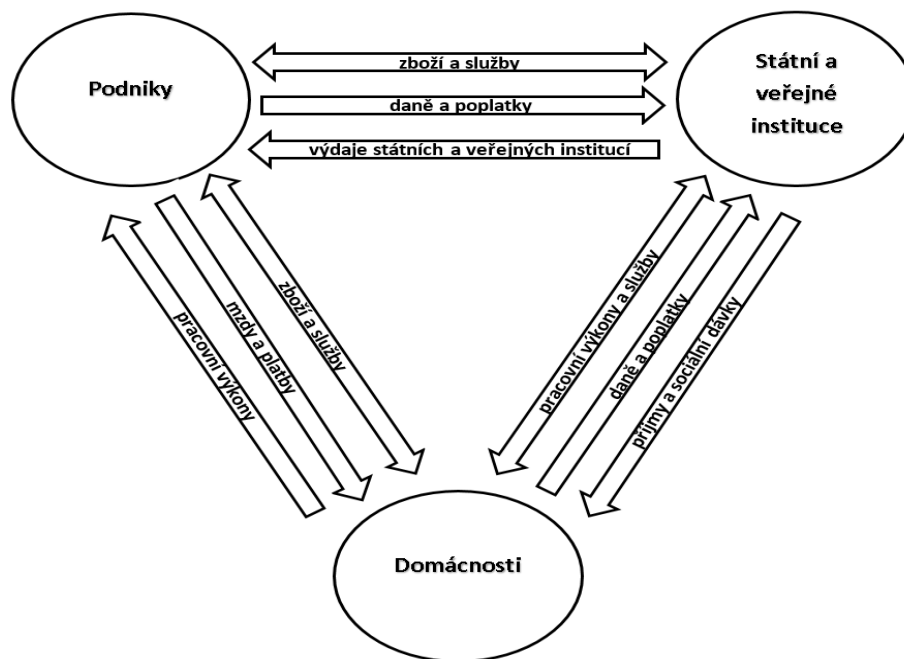
1.3.1 Aktéři regionálního rozvoje

Ježek et al. (2014, s. 5-7) představuje regionální rozvoj jako výsledek rozhodnutí více aktérů, jejichž vztah je uveden na obrázku č. 1, jenž dělí do 3 skupin:

- **Podniky**, které jsou významné pro regionální rozvoj zejména z hlediska rozhodování o prostorovém umístění svých aktivit.
- **Soukromé domácnosti** ovlivňují regionální rozvoj svým rozhodováním, např. jako koneční spotřebitelé zboží či služeb, ale taky jako zaměstnanci, investoři a podnikatelé.
- **Veřejný sektor** neboli stát má vliv na regionální rozvoj v mnoha směrech např. na výšku daní, vydávání právních norem, kvalitu dopravní či technické infrastruktury apod. Hrabánková et al. (2011, s. 41-42) uvádí, že jde např. o parlament, vládu, samosprávné orgány, zdravotní zařízení, celostátní rozvojové agentury apod.

Na základě obrázku 1 je mezi těmito aktéry určitý koloběh, kdy podniky jsou povinny odvádět zákonem stanovené platby (daň) do státního rozpočtu, rovněž nabízí nebo poskytují zboží či služby státu a domácnostem, kterým současně musí platit mzdy. Stát prostřednictvím podniků zajišťuje některé své základní funkce tím, že od něj nakupuje zboží a služby, stejně jako podniky od něj a domácnostem vyplácí sociální dávky, mzdy

apod. A v konečné fázi domácnosti poskytují svou pracovní sílu podnikům, i státu, nakupují od nich zboží nebo služby a rovněž jsou povinny platit daně a další poplatky státu.

Obr. 1. Aktéři regionálního rozvoje (Ježek et al., 2014, s. 6)

1.3.2 Možnosti financování regionálního rozvoje

Financováním regionálního rozvoje probíhá na několika stupních. Za nejnižší stupeň je možno považovat financování z jednotlivých **municipálních** (obecních, městských, mikroregionálních apod.) **rozpočtů**. Prostředky z těchto rozpočtů jsou soustředěny tak, aby podporovaly zájmy obyvatelstva, zajišťovaly různé veřejné potřeby, služby či veřejné statky na území dané municipality. Rovněž se zaměřují na podporu rozvoje různých oblastí (dopravy, cestovního ruchu apod.). (NARM, o. s., © 2012) Příjmy mikroregionu lze rozdělit na vlastní a cizí. Vlastními zdroji jsou např. členské příspěvky, jejichž výše se odvíjí od počtu obyvatel v obcích, mezi cizí zdroje lze zahrnout dotace, granty apod. (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2008)

Dalším zdrojem finančních prostředků mohou být příspěvky z **krajských fondů**, které poskytují dotace v souvislosti s krajskými prioritami, které kraj definuje ve své strategii na dané programové období. V rámci Zlínského kraje jsou každý rok vyhlašovány programy na podporu v rámci oblastí jako Kultura, Mládež a sport či Rozvojové programy a krizové řízení apod. Žadatel, si o tuto podporu musí požádat ve stanovené lhůtě vybraného programu a vyplnit žádost o příslušnou podporu. Výše dotace je individuální podle daného programu,

může být odstupňovaná dle počtu obyvatel v obci apod. (Krajský úřad Zlínského kraje, © 2017)

Třetím stupněm jsou **Národní dotace a fondy**, kdy ze státního rozpočtu ČR a dalších zdrojů jsou financovány různé podpůrné programy, které vytváří jednotlivá ministerstva podle dané oblasti (zemědělství, doprava, kultura apod.). (CzechTrade, © 2017) Jako příklad podpory, kterou lze využít pro rozvoj v oblasti cestovního ruchu lze uvést:

Ministerstvo dopravy zřizuje Státní fond dopravní infrastruktury, jenž poskytuje příspěvky např. na:

- výstavbu či opravu cyklostezek - v letech 2000 - 2016 poskytl celkem 1 793 650 983 Kč v ČR, kdy v přepočtu 339 050 575 Kč putovalo do Zlínského kraje, což bylo nejvíc ze všech krajů. (SFDI, © 2017a) Žadateli může být poskytnut příspěvek na základě písemné i elektronické žádosti, kterou předloží v termínu stanoveném pravidly, pokud splňuje dané podmínky. Na opravu či výstavbu cyklostezky pro rok 2017 je poskytováno z rozpočtu tohoto fondu max. 85% celkových uznatelných nákladů. (SFDI, © 2017b)

Ministerstvo zemědělství - poskytuje dotace např. v rámci Dotačního programu údržba a obnova kulturních a venkovských prvků:

- tento program se dále dělí na podprogramy Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny nebo Podpora pro vytvoření nebo obnovu místa pasivního odpočinku apod. Žadatel musí splňovat určité podmínky, dle zásad programu (např. může žádat obec, sdružení apod.) a rovněž žádost podat ve stanoveném termínu, s veškerými náležitostmi a přílohami. Výše dotace činí max. 70% vynaložených uznatelných výdajů. (Ministerstvo zemědělství, © 2017)

Ministerstvo pro místní rozvoj nabízí v rámci svých dotačních programů např. Národní program podpory cestovního ruchu v regionech (2016 – 2020).

- Kde se nachází dva podprogramy, které mohou využít např. obce, mikroregiony apod., jedná se o podprogram Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury, jehož cílem je rozvoj infrastruktury cestovního ruchu včetně zkvalitnění služeb apod. a výše dotace může být max. 50% uznatelných nákladů. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017a) Druhý podprogram nese název Marketingové aktivity v cestovním

ruchu, kde je hlavním cílem zvýšit a zkvalitnit propagaci dané oblasti pro vyšší návštěvnost, rovněž je zde dotace možná max. do výše 50% veškerých uznatelných nákladů. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017b)

Další prostředky lze čerpat např. od Ministerstva kultury, prostřednictvím dotačních programů jako např. Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny apod. (Ministerstvo kultury, © 2017)

Čtvrtým stupněm jsou **dotace z fondů EU** (FS, EFRR, ENRF, ESF a EZFRV), které se zaměřují na podporu a rozvoj evropské a regionální politiky, hlavním cílem těchto fondů je redukovat socioekonomické rozdíly mezi členskými státy EU a současně mezi jejich jednotlivými regiony. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017c) Pro ČR je v období 2014 - 2020 vyčleněno 23,83 mld. €, tyto prostředky je možno z jednotlivých fondů čerpat prostřednictvím Národních operačních programů, Programů přeshraniční spolupráce a rovněž z Programů nadnárodní a meziregionální spolupráce. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017d)

- Národních operačních programů je celkem 10 (např. Program rozvoje venkova, OP Doprava, Integrovaný regionální OP apod.), jednotlivé programy jsou řízeny ministerstvy pro danou oblast.
- Programů přeshraniční spolupráce je 5 (např. Interreg V-A Česká republika - Polsko, Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika nebo Interreg V-A Rakousko - Česká republika apod.), tyto programy jsou řízeny Ministerstvem pro místní rozvoj. V rámci programu Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika je zřízen např. Fond malých projektů Euroregionu Bílé - Biele Karpaty (dříve Fond mikroprojektů), jehož cílem je posílit přeshraniční spolupráci či integraci v dané oblasti.
- Programů nadnárodní a meziregionální spolupráce je celkem 6 a zaměřují se na řešení společných problémů a spolupráci na nadnárodní či meziregionální úrovni (např. Interreg CENTRAL EUROPE, Interreg DANUBE, INTERREG EUROPE apod.). (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017e)
- Další možnosti jak získat finanční prostředky pro mikroregiony, obce apod., jsou regionální operační programy, jenž jsou financovány z EFRR a jedná se např. o ROP NUTS II Střední Morava, který je určený pro poskytování prostředků ve Zlínském a Olomouckém kraji. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017f)

Pro čerpání prostředků z těchto fondů je třeba nejprve vytvořit projektový záměr a vyhledat příslušný dotační program včetně oblasti podpory, dalším krokem je žádost o podporu, poté co je žádost posouzena a jsou vybrány projekty, proběhne realizace daného projektu a musí být podána žádost o platbu, dále se projekt vyhodnotí, zkontroluje, rovněž musí být zajištěna jeho publicita a udržitelnost (obvykle doba 5 let). (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2017g)

1.3.3 Legislativní úprava regionálního rozvoje

Právní úprava regionálního rozvoje byla přijata v rámci ČR v roce 2000 a pro tuto oblast se staly stěžejní zvláště tři právní předpisy, jedná se o zákon č. 129/2000 Sb., jehož obsahem jsou vyšší územní samosprávné celky (kraje), dále zákon č. 128/2000 Sb., ve kterém se nachází právní úprava nižších územních samosprávných celků (obcí) a zákon č. 248/2000 Sb. pojednává o podpoře regionálního rozvoje. (Kolektiv autorů, 2008, s. 149)

Zákon o krajích uvádí, že kraj je územní vymezení občanů, jenž má právo na vlastní samosprávu, předmětem jeho úpravy je jednak postavení kraje a obecně závazné vyhlášky či nařízení, které mohou kraje vydávat, tak i působnost kraje, která může být samostatná či přenesená, s čímž je spojená kontrola jejího výkonu. Kraje mohou dle tohoto zákona vytvářet orgány, jenž disponují stanovenými pravomocemi a určují vztah státní správy k danému celku. (Zákon č.129/2000 Sb.)

Zákon o obcích je formulován obdobně, obec je územní vymezení občanů a představuje určitý územní celek, který je od ostatních obcí oddělen hranicemi. Kromě postavení obce, tento zákon definuje, že obec může mít stejně jako kraj samostatnou či přenesenou působnost (jejich výkon je rovněž kontrolován) a zřizovat stanovené orgány. Dále může obec vydávat právní předpisy ve formě obecně závazných vyhlášek či nařízení a tento zákon rovněž uvádí a vymezuje statutární města. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Cílem **zákona o podpoře regionálního rozvoje** je harmonický rozvoj ČR a odstranění regionálních rozdílů, stanovuje působnost správních úřadů, krajů či obcí pro tuto oblast a taky regiony soudržnosti, které slouží pro koordinaci a uskutečňování podpory v oblasti hospodářství, sociální nebo pro dané území. Předmětem úpravy je i evropské seskupení, které je vytvářeno za účelem územní spolupráce. (Zákon č. 248/2000 Sb.)

1.1 Regionální struktura České republiky

Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011, s. 40) napsali, že základní regionální struktura ČR je pro statické a analytické potřeby stanovena podle EU systému NUTS jako CZ-NUTS. Tento systém se skládá z pěti úrovní. Zelenka a Pásková (2012, s. 383) dále uvádí, že jednotlivé hierarchické úrovně mají doporučenou velikost pro své území, ale i počet obyvatel a jejich členění je:

- **NUTS 0** je první úrovní a představuje označení pro stát (tedy ČR),
- **NUTS I** neboli části státu (v ČR se nenachází), jedná se o celé území ČR (v ČR NUTS 0 = NUTS I),
- **NUTS II** lze charakterizovat jako oblast, konkrétně 8 regionů soudržnosti, kde jsou sdružené kraje,
- **NUTS III** jsou jednotlivé kraje (v ČR celkem 14),
- **LAU I (NUTS IV)** jedná se o okresy (v ČR 77) a
- **LAU II (NUTS V)** tedy obce, kterých je v ČR cca 6254.

1.1.1 Region

Dle zákona **248/2000 Sb.** je region definován jako „*územní celek, vymezený územními obvody krajů a obcí, jehož rozvoj může být podporován podle tohoto zákona.*“ (Zákon č. 248/2000 Sb.) Dále Matoušková et al. (2000, s. 65) formuluje pojem region jako ohraničené, administrativní území, jenž je vymezeno podle stanovených kritérií, které musí odpovídat účelu, pro který byl daný region vytvořen. Zelenka a Pásková (2012, s. 479) dodávají, že region je typický jednotným výskytem specifických znaků či procesů, jedná se např. o přírodní, kulturní, historické ale i životní podmínky.

Proces, který vede ke vzniku regionu, se nazývá regionalizace. Tento proces je realizován na základě zvoleného kritéria a existují dva typy regionalizace. Prvním typem je centralizace, kdy se jedná o sloučení malých územních celků do větších a druhým typem je decentralizace, tedy rozklad území na menší celky. (Matoušková et al., 2000, s. 65)

Matoušková et al. (2000, s. 65-66) dále uvádí, že podle druhu účelu, můžeme regiony členit na administrativní a účelové.

- **Administrativní regiony** – jejich účelem je plnit administrativu a požadavky veřejné správy. Vytváří se na dlouhou dobu, a proto je důležité, aby byly stabilní v čase. Vyznačují se vztahy nadřízenosti či podřízenosti (normy, které přijímají vyšší úrovně

regionů, jsou vždy závazné i pro regiony nižší úrovně. (Krejčí et al., 2010 s. 118-119)

- **Účelové regiony** – vznikají za účelem řešení vzniklých problémů, které se mohou týkat jak sociální či ekonomické úrovně regionu, tak i přírody a životního prostředí. Na rozdíl od administrativních regionů se vytváří pouze na takovou dobu, dokud není splněn příslušný účel. (Matoušková et al., 2000, s. 66)

Ježek et al. (2014, s. 13) napsal, že další významné členění regionů se odvíjí podle kritéria homogenity, kdy jsou regiony rozděleny na homogenní a heterogenní.

- **Homogenní regiony** – čili přírodní regiony jsou charakteristické vnitřní stejnorodostí (přírodní či geografické znaky) a naopak vnější odlišností vzhledem k okolním regionům. (Krejčí et al., 2010, s. 122)
- **Heterogenní regiony** – neboli funkční regiony, se vyznačují různorodostí jednotlivých celků uvnitř regionu, kde jsou funkčně specializované jednotlivé části (středisko a zázemí regionu) např. obslužné regiony. (Zelenka a Pásková, 2012, s. 479)

1.1.2 Mikroregion

Kolektiv autorů (2006, s. 17-19) uvádí, že z hlediska řádů a hierarchie se regiony člení na subregiony (příměstská oblast u velkých měst = podoblast), **mikroregiony**, mezoregiony (zpravidla kraje) a makroregiony (státy).

Podle Ryglové, Buriana a Vajčnerové (2011, s. 40) lze **mikroregion** definovat jako dobrovolný svazek obcí, kdy hlavním důvodem jejich sdružení je realizace společného cíle, který tak může být finančně podpořen z fondů státu či EU. Ježek et al. (2014, s. 14) ještě dodává, že v rámci mikroregionů se uskutečňují nejintenzivnější procesy na regionální úrovni jako např. dojíždění do zaměstnání či za nákupem základního zboží a služeb apod. Kolektiv autorů (2006, s. 17-18) rozlišuje v rámci ČR dvoustupňovou organizaci mikroregionů, přičemž mikroregiony 1. stupně je možno popsat jako spádová území jednotlivých středisek v rámci daného obvodu (existuje v nich dostatečně rozvinutá občanská vybavenost) a mikroregiony 2. stupně jsou svým charakterem obdobné jako okresy (nachází se v nich vyšší občanská vybavenost). Zelenka a Pásková (2012, s. 344) uvádí, že mikroregiony taky podporují rozvoj cestovního ruchu, kdy přispívají k jeho efektivnějšímu rozvoji v oblasti infrastruktury, marketingu apod.

2 METODY ANALÝZY PŘI ŘEŠENÍ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Existují různé metody pro zjištění stavu daného území. Mezi často používanou analytickou metodu patří **metoda SWOT**, kterou lze označit za komplexní metodu pro hodnocení a rovněž **regionální analýza**, jenž zachycuje současný stav území v několika oblastech (jako ŽP, zemědělství, infrastruktura, obyvatelstvo apod.).

2.1 SWOT analýza

Zelenka a Pásková (2012, s. 556) uvádí, že je možno tuto analýzu charakterizovat jako jednu z metod, která slouží k hodnocení potenciálu rozvoje a rizika organizace či území (např. destinace cestovního ruchu). Její využití se uplatňuje v oblasti regionálního rozvoje, strategického plánování či v marketingu apod. Grasseová, Dubec a Řehák (2010, s. 296) dále popisují SWOT analýzu jako nástroj pro hodnocení současné situace vnitřního a vnějšího prostředí organizace či daného území (region, mikroregion, obec apod.), podle kterého se pak vytváří vhodné strategie. Hrabánková et al. (2011, s. 38-39) pak dodává, že silné a slabé stránky se týkají pouze vnitřního prostředí a je možné je ovlivňovat, naopak příležitosti a hrozby jsou analyzovány v rámci vnějšího prostředí a nejsou ovlivnitelné prostřednictvím subjektů daného území či organizace. Kolektiv autorů (2008, s. 185) označil tuto analýzu za významnou součást většiny programových dokumentů a v určitých případech postačuje zhodnotit jen silné a slabé stránky daného prostředí a to tak, aby bylo možno dle nich stanovit cíle a rovněž priority rozvojového programu.

Zkratka SWOT je složeninou anglických slov:

- **S Strengths** - popisují existující silné stránky
- **W Weaknesses** - představují existující slabé stránky
- **O Opportunities** - označují možné příležitosti
- **T Threats** - neboli potencionální hrozby (Grasseová, Dubec a Řehák, 2010, s. 295)

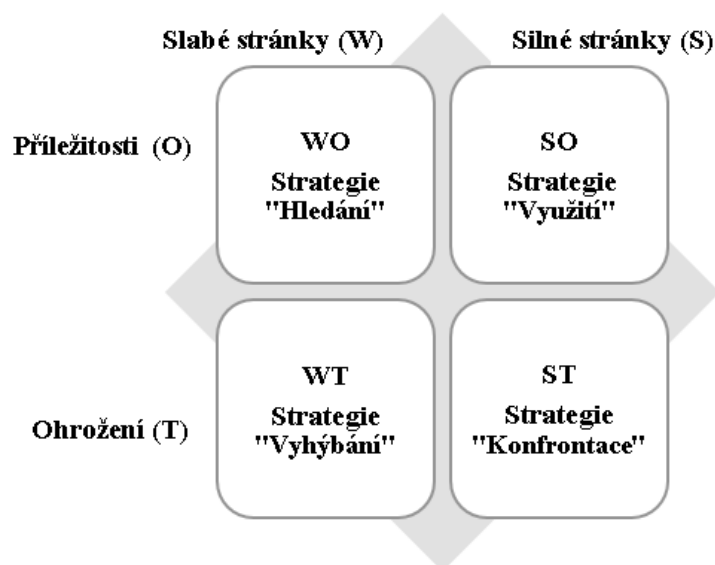
Při zaměření této analýzy na cestovní ruch, je možno podle Királ'ové (2003, s. 38) charakterizovat **silné stránky** jako určité výhody dané destinace, kterými se tak liší od konkurence. Příkladem silných stránek může být např. čisté životní prostředí, zajímavá historie dané oblasti, široká nabídka služeb po celý rok nebo kvalitní dopravní infrastruktura apod.

Kiráľ'ová (2003, s. 38) dále popisuje i **slabé stránky**, které znevýhodňují destinaci a je možno je označit za určité omezující faktory nebo mezery v dalším rozvoji. Je žádoucí tyto

slabiny co nejdříve identifikovat a vynaložit úsilí na jejich úplné či částečné odstranění. Může se jednat např. o špatný stav životního prostředí, vysoké ceny nabízených služeb či produktů, nedostačující dopravní a technická infrastruktura apod.

Zelenka (2010, s. 47) pak uvádí, že druh, rozsah a síla **příležitostí či hrozeb** záleží zejména na typu externího prostředí a je velmi důležité je monitorovat, hodnotit a vhodným způsobem zjištěné příležitosti využívat a vliv existujících hrozeb minimalizovat. Dle Királ'ové et al. (2003, s. 40) může být příležitostí např. novelizace legislativy v oblasti snížení daní nebo zrušení víza, apod. Za hrozbou lze označit podle Királ'ové et al. (2003, s. 49) např. zvyšování cen pohonných hmot, rostoucí hrozba terorismu atd.

SWOT analýza v rámci cestovního ruchu směřuje podle Palatkové (2006, s. 187) k prověření makroprostředí, prostředí dané společnosti, důvodu proč klienti do dané oblasti přijíždějí a co se jim líbí nebo naopak proč ji nenavštěvují, dále s čím se v ní mnohou setkat, jaké jsou výhody turistické oblasti oproti konkurenci a taky jaká je její image apod.

Obr. 2. SWOT matice (Hrabánková et al., 2011, s. 39)

Matice SWOT se na základě obrázku 2 skládá ze 4 strategií:

- U **WO strategie** se jedná se o **hledání** příležitostí, pomocí kterých by měly být odstraněny slabé stránky.
- **SO strategii** lze charakterizovat jako **využití** silných stránek, což by mělo být ve prospěch vyskytujících se příležitostí. (Hrabánková et al., 2011, s. 39)

- V případě **ST strategie** se jedná o **konfrontaci** s možným ohrožením, kdy podstatou je vyhnout se případnému ohrožení za pomoci silných stránek.
- **WT strategie** tedy **vyhýbání** se případnému ohrožení a současně eliminace existujících slabých stránek. (Grasseová, Dubec a Řehák, 2010, s. 299)

Kalouda (2016, s. 98) definuje matici SWOT jako určitý strategický souhrn, jenž je velmi často používaný ve známé struktuře, kdy během určování jednotlivých prvků této matice je velmi důležité nezapomínat na časové období, ke kterému se vážou.

V průběhu zpracovávání SWOT analýzy je dobré se držet určitých principů, mezi které podle Grasseové, Dubce a Řeháka (2010, s. 300) patří zejména **princip účelnosti** (během zpracování SWOT analýzy je klíčové držet se předem stanoveného účelu), **princip relevantnosti** (podstatou při zpracovávání této matice je soustředit se jen na důležitá fakta), dále **princip kauzality** (významné je rovněž nezaměřovat se na důsledky, ale na příčiny) a posledním principem je **princip objektivnosti** (tento princip lze zajistit např. tím, že se na jejím vytváření bude podílet více lidí).

2.2 Regionální analýza

Dle Kolektivu autorů (2008, s. 164) lze regionální neboli socioekonomickou analýzu popsat jako nástroj, který se zaměřuje na prostorově vázané charakteristiky v regionu, jenž se mnohou týkat sociálních, ekonomických nebo taky fyzicko-geografických jevů vyskytujících se ve sledovaném území. Podstatou této analýzy je tedy komplexně zhodnotit situaci v daném regionu. Hrabánková et al. (2011, s. 7) rovněž poukazuje na důležitost regionální analýzy, jejíž využití vede k vyšší účinnosti a efektivnosti regionální politiky. Je důležité, aby byly zjištěny klíčové faktory v rámci sledovaného území, které mají pozitivní vliv na regionální rozvoj. Tyto faktory jsou časově proměnlivé, což je zapříčiněno vývojem struktur a jejich interakce a rovněž mírou poznání socioekonomických procesů v daném území.

Regionální analýza se skládá ze čtyř základních oblastí, které jsou však obsahově velmi rozsáhlé, jedná se o:

- **oblast přírodních podmínek a ekologie** v daném území (vodstvo, ovzduší apod.),
- **demografické složení, osídlení a sociální podmínky** nacházející se v území (věková struktura obyvatel, hustota osídlení, vzdělanostní struktura apod.),

- dále **ekonomická struktura a infrastruktura dopravy či technická infrastruktura** (dopravní dostupnost, technická vybavenost apod.),
- a poslední oblastí regionální analýzy je **analýza určitých vazeb a procesů v území**. Kolektivu autorů (2008, s. 167)

Hrabánková et al. (2011, s. 8) dodává, že významnou oblastí pro regionální rozvoj jsou obzvláště lidské zdroje. Podle Kolektivu autorů (2008, s. 168) lze regionální analýzu rozčlenit podle velikosti zkoumaného území na 5 typů:

- **internacionální analýza**, kdy zkoumané území je na mezistátní či mezinárodní úrovni (je tedy totožné s NUTS 0 a rovněž s NUTS 1),
- **interregionální analýza**, předmětem zkoumání je zde mezikrajské nebo mezio-kresní území (totožné s NUTS II, III a LAU I),
- **intraregionální analýza**, tato analýza je zaměřena na území uvnitř okresu, dále např. na katastrální území (totožné s NUTS V),
- **interspektivní analýza** se zaměřuje se na komparaci více územních jednotek např. regionů,
- **intraspektivní analýza**, jedná se o analýzu popisného charakteru pouze jednoho území.

Kolektiv autorů (2008, s. 165) definuje rovněž cíle této analýzy v praxi:

- zjištění jaké má sledované území **zdrojový potenciál**, tedy určení všech příznivých vlivů a skutečností, které tak mohou pozitivně ovlivnit další vývoj území v různých oblastech,
- určení všech **limitů a dalších omezujících jevů**, nacházejících se v území,
- určení a **pojmenování všech specifických rysů území**, tedy v čem je území jedinečné, nezvyklé, mimořádné a proč může být například pro turisty zajímavé.

3 CESTOVNÍ RUCH

3.1 Definice cestovního ruchu

Kiráľová (2003, s. 9) uvedla, že cestovní ruch patří k nejrychleji se rozvíjejícím průmyslům světa a přispívá k harmonickému vývoji ekonomiky. Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011, s. 17) napsali, že cestovní ruch nemá přesně vymezenou definici, ale uvádí, že jej lze chápat jako průmysl, který nabízí služby potřebné pro cestování a současně je spojen s využíváním a spotřebou hmotných či nehmotných statků.

Goeldner a Ritchie (2014, s. 6) uvádí, oficiální definici: „*Cestovní ruch zahrnuje aktivity osob cestujících do míst či přebývajících v místech, která se nacházejí mimo jejich obvyklé prostředí, a to ne déle než jeden rok, za účelem dovolené, pracovních závazků či z jiných důvodů.*“

Proto Pásková (2009, s. 13) zmiňuje, že cestovní ruch lze označit jako sociální jev, jehož podstatou je prostorový pohyb populace, který je možno označit za cyklický (jelikož se jedná o vratný pohyb). Šimková (2013, s. 10) dále píše, že je velmi často popisován jako socio-ekonomický systém a tvoří významné odvětví pro celosvětové hospodářství. Cestovní ruch má rovněž velký vliv na jednotlivé národní ekonomiky a přináší sebou nemalé přínosy jako např. poskytování a tvorba nových pracovních pozic, rozvoj území apod. Goeldner a Ritchie (2014, s. 4-5) dodávají, že na cestovní ruch je možno pohlížet celkem čtyřmi pohledy:

- Pohled ze strany turisty (cestuje za novými zkušenostmi a uspokojením svých potřeb jako např. relaxace, sport, poznávání nových míst apod.).
- Pohled firem, které nabízejí turistům potřebné zboží či služby (firmy a obchodníci spatřují v cestovním ruchu možnost výdělku).
- Pohled správy hostitelských oblastí (politici jej vnímají jako přítok financí do ekonomik států či jednotlivých oblastí).
- Pohled ze strany hostitelů (tedy obyvatelů, žijících v oblastech cestovního ruchu).

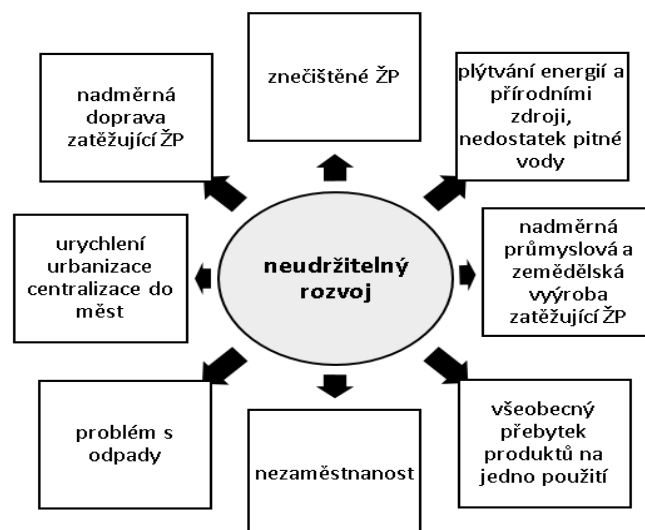
Cestovní ruch má značný vliv i na další odvětví v rámci hospodářství, jedná se např. o dopravní obslužnost, potravinářský, zemědělský či stavební průmysl apod. Nemá tedy význam jenom pro posílení a růst ekonomiky, ale rovněž v oblastech jako je mezinárodní mír, vzájemné porozumění a tolerance či zvýšení mezinárodní prosperity a sblížování světových kultur. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 15)

3.1.1 Udržitelný cestovní ruch

Šimková (2013, s. 24) napsala, že první myšlenka o udržitelném cestovním ruchu vznikla v souvislosti se zaměřením na udržitelný rozvoj území a to hlavně po socioekonomické stránce. Je tedy důležité, aby vznikla určitá rovnováha mezi životním prostředím a dopady cestovního ruchu. Udržitelnou turistiku neboli udržitelný cestovní ruch dále popisují Zelenka a Pásková (2012, s. 590-591) jako schopnost území, zachovat si svou konkurenceschopnost vůči jiným oblastem, udržet si své návštěvníky a taky svou kulturní výjimečnost a současně nenarušovat při poskytování služeb a dalších aktivit životní prostředí v dané oblasti. Závodná (2015, s. 24) ještě zmiňuje, že tak zajišťuje nynější potřeby zákazníků a zároveň napomáhá harmonickému rozvoji území. V případě, že se cestovní ruch vyvíjí správným směrem k udržitelnosti a nese sebou prospěch obyvatelstvu rozvojových zemí, může pozitivně ovlivnit budoucnost celé planety.

Dle Zelenky a Páskové (2012, s. 106) lze dosáhnout udržitelných a konkurenceschopných produktů či služeb v rámci cestovního ruchu na základě kvalitně zajištěného **destinačního managementu**, kterým se rozumí určité aktivity, jejichž podstatou je použít souhrn nástrojů a opatření a současně koordinovat proces plánování, organizace, komunikace a rovněž regulovat cestovní ruch v příslušné oblasti.

Závodná (2015, s. 19) uvádí, že dopady neudržitelného chování jsou hlavně nadměrné užívání přírodních zdrojů a energií či znečištění ŽP, další dopady zachycuje obrázek 3.

Obr. 3. Důsledky plýtvání současné civilizace (Závodná, 2015, s. 19)

3.2 Typologie cestovního ruchu

V rámci cestovního ruchu existuje mnoho druhů a forem, jejichž vývoj a podoba je na jedné straně závislá na poptávce (ze strany účastníků cestovního ruchu) a na straně druhé na nabídce. (Hesková et al., 2006, s. 21)

3.2.1 Formy cestovního ruchu

Podle autorů Ryglové, Buriana a Vajčnerové (2011, s. 19) je možno formy rozeznat od druhů tím, že odpovídají různorodým potřebám účastníků cestovního ruchu. Lze je tedy rozdělit na základní formy, které uspokojují nejširší spektrum potřeb, kdežto specifické formy odpovídají jednotlivým specifickým potřebám každého člověka. Toušek, Kunc a Vystoupil (2008, s. 307) napsali, že formy cestovního ruchu je možno označit jako obchodní, pracovní či propagační, ovšem nejde o faktické pojmové členění a tato označení se mohou v čase měnit.

Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011, s. 20) primárně rozčleňují formy cestovního ruchu na rekreační (odpočinek jak po fyzické tak po psychické stránce člověka), dále poznávací (poznávání různých zvyklostí či tradic), sportovně-turistický a léčebný či lázeňský cestovní ruch.

Vystoupil a Šauer et al. (2011, s. 104-105) napsali, že základní formy, které mají v ČR nejlepší předpoklad pro rozvoj, jsou:

- kulturně poznávací neboli městský cestovní ruch, který vede k poznání něčeho nového, může se jednat o muzea, zoo, divadla, kina, pamětihodnosti apod.,
- rekreace a turistika v přírodě, jedná se např. o pobyt u vody, v horách či na venkově apod.,
- dovolená zaměřená na sportovní vyžití, kde lze zahrnout všechny druhy sportů v zimní i v letní sezóně,
- rekreace v lázních, je zaměřena na odpočinek či na zlepšení zdravotního stavu,
- poslední formou je kongresový a motivační cestovní ruch (např. pracovní cesta).

Mezi další formy lze podle Touška, Kunce a Vystoupila (2008, s. 307) zařadit vinařství, cestovní ruch zaměřený na lov či průmysl apod.

3.2.2 Druhy cestovního ruchu

V případě druhů cestovního ruchu je podstatou pro jejich rozčlenění specifické hledisko či kritérium, kterým může být délka rekreace a její náplň, motiv jednotlivých účastníků k rekreaci, způsob zajištění cesty apod. (Toušek, Kunc a Vystoupil, 2008, s. 307)

Vystoupil a Šauer at al. (2011, s. 104) dodávají, že dané kritérium je možno dělit na základě objektivních faktorů. Tyto faktory mohou být prostorové, sociální či časové apod. Proto lze druhy cestovního ruchu rozčlenit na:

- domácí, zahraniční či mezinárodní, národní nebo vnitřní apod. a v těchto případech je kritériem místo, kde je cestovní ruch uskutečňován,
- dále může být krátkodobý (méně než 3 dny pobytu) či dlouhodobý (více než 3 dny pobytu), zde je kritériem délka trvání pobytu,
- organizovaný a neorganizovaný, kritérium vychází ze způsobu zajištění cesty a taky pobytu,
- ještě jej lze členit na venkovský, městský, lázeňský nebo přírodní, kde kritériem je prostředí, v němž je cestovní ruch realizován.

3.3 Cestovní ruch jako nástroj rozvoje regionu

Jak tvrdí Hesková et al. (2006, s. 152) tak podstatou cestovního ruchu v regionech je, že se může stát hlavním nástrojem nebo jeden z více nástrojů, jenž umožní přímý rozvoj dané oblasti. Existuje tzv. **venkovský (rurální) cestovní ruch**, který je podle Šimkové (2013, s. 6-7) chápán jako nástroj na podporu hospodářství a rovněž se zaměřuje na rozvoj sociální úrovně regionu, čehož dosáhne využíváním kulturního dědictví a taky přírodního potenciálu, který se nachází v dané oblasti. Zelenka a Pásková (2012, s. 601) uvádí, že venkovský cestovní ruch je možno popsat jako vícedenní pobyt na venkově, ve kterém jsou zahrnuty určité aktivity rekreačního typu např. učení se správné péči o domácí zvířata, stravovat se podomácku vyprodukovanými potravinami (agroturistika) apod. Je dále spojen i s rozvojem a výstavbou cyklostezek, cyklotras či farem atd.

Podle předchozích definic je očividné, že venkovský cestovní ruch obsahuje mnoho aktivit z různých oblastí, které se navzájem prolínají, proto Vystoupil a Šauer at al. (2011, s. 110) uvádí, že se může jednat o farmářství, ekoturismus, cestovní ruch zaměřený na vinařství, kulturu či adrenalin, poznávání nových míst, památek apod. Šimková (2013, s. 25) dále píše, že rozvoj venkova není v žádných zemích rovnoměrný, tedy vyskytují se oblasti, které jsou

málo rozvinuté a mají velké problémy a naopak bohaté bezproblémové regiony. Toto platí i pro ČR, kde tyto oblasti nebyly předmětem zájmu dlouhou dobu, což zapříčinilo úpadek zejména malých zemědělců (rostoucí nezaměstnanost, nedostatek kapitálu apod.).

Dle Vystoupila a Šauera at al. (2011, s. 111) je možno rozlišit tři typy venkovských oblastí:

- Venkovská oblast s vysokými předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (v ČR asi 35% území).
- Venkovská oblast, kde jsou průměrné předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (v ČR asi 29% území).
- Venkovská oblast, jenž nemá téměř žádné předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (v ČR asi 10% území).

3.4 Marketing v cestovním ruchu

Pro rozvoj cestovního ruchu je velmi důležitým prvkem marketing, který lze podle Janečkové a Vašítkové (1999, s. 13) charakterizovat jako určitou aktivitu, která směřuje k dosažení stanovených cílů tím, že se zaměřuje na uspokojení potřeb cílových osob (klientů, turistů, návštěvníků, zákazníků).

Pro účely této práce je důležité představit rovněž jeden ze základních nástrojů marketingu, tedy marketingový mix. Jedná se o soubor několika prvků, které může např. mikroregion využít pro odlišení svých zdrojů (produktů, služeb) od produktů konkurence (v tomto případě dalších mikroregionů), či k lepší propagaci apod. (Janečková a Vašítková, 1999, s. 55) Existuje několik koncepcí marketingového mixu, avšak za tradiční lze dle Kotlera (2000, s. 112) považovat pojetí 4P, které zahrnuje čtyři primární složky: produkt (product), cenu (price), místo neboli distribuci (place) a rovněž propagaci (promotion).

- Produkt (služba) – z pohledu turistů/zákazníka se jedná o vlastnosti produktu jako je jeho kvalita, vzhled, veškeré služby s ním spojené apod. Cílem mikroregionu je daný produkt od konkurence odlišit, vylepšit či zkvalitnit. (Kotler, 2000, s. 115)
- Cena – jedná se tedy o cenu daného produktu (služby), která podle Kotlera (2000, s. 117-118) jako jediná vytváří příjmy (ostatní složky produkují náklady). Mikroregion se tedy v rámci ceny snaží o její zvýšení, při zachování konkurenceschopnosti.
- Místo (distribuce) – místem lze podle Janečkové a Vašítkové (1999, s. 57) rozumět umístění produktu, jeho přístupnost pro turisty/zákazníky apod.

- Propagace – je velmi důležitým prvkem, jehož účelem je daný produkt představit turistům/zákazníkům. Kotler (2000, s. 124-125) uvádí, že se jedná o všechny komunikační prostředky jako je **reklama** (do níž lze zařadit např. tištěné materiály jako letáky, prospekty či brožury = jedná se o tiskovinu, která má zpravidla menší rozsah a je vytvořena pro stanovený účel např. brožura automobilů, památek apod.), **podpora daného prodeje** (různé prezentace, hry apod.), **PR** neboli Public relations v českém jazyce lze přeložit jako vztahy s veřejností (např. veřejně konané akce), dále **prodejní personál** (porady či výstavy aj.) nebo **přímý marketing** (např. katalogy).

Pro cestovní ruch je marketing velmi důležitým nástrojem, který napomáhá jeho rozvoji, zlepšování a zkvalitnění. Nejúčinnějším prvkem pro zvýšení turistiky je propagace, která vnáší služby (ubytování, stravování apod.) a produkty (památky, atraktivity atd.) do povědomí turistů a poskytuje jim základní informace.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU BOJKOVSKO

V této kapitole bude provedena stručná regionální analýza mikroregionu, jejíž podstatou je poskytnout základní přehled o životním prostředí, obyvatelstvu, zemědělství a technické či dopravní infrastruktuře.

Dobrovolný svazek obcí pojmenovaný „Bojkovsko, sdružení měst a obcí“, byl založen v roce 2003 a nachází se na východní Moravě ve Zlínském kraji u hranice se Slovenskou republikou. Jeho součástí jsou tzv. Moravské Kopanice (konkrétně Lopeník, Vápenice, Vyškovec a Žitková) a celé jeho území spadá do Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty.

Důvodem jeho vzniku bylo obzvláště podpořit rozvoj v oblasti dopravní infrastruktury, venkova, zaměstnanosti či cestovního ruchu a rovněž zvýšit ochranu v oblasti životního prostředí apod. Celkem je zde sdruženo **13 obcí** (Hostětín, Komňa, Nezdenice, Lopeník, Pitín, Rokytnice, Rudice, Šanov, Šumice, Vápenice, Vyškovec, Záhorovice, a Žitková) a **1 město** (Bojkovice, ke kterým patří i místní části Bzová, Krhov a Přečkovice). Bojkovice jsou ve většině oblastech dominantní a tvoří tak centrum celého uskupení. Partnerství a součinnost jsou významným prvkem pro všestranný rozvoj a proto mikroregion spolupracuje např. se sousedním Mikroregionem Uherskobrodsko, ale díky své poloze i se slovenskými mikroregiony jako je např. Mikroregion Bošáčka a s dalšími partnerskými organizacemi Slovenska.

V roce 2005 mikroregion realizoval projekt na vytvoření MAS Bojkovska, jejíž podstatou je na základě vytvořené strategie prokázat smysluplné využití poskytnutých finančních prostředků pro nejdůležitější potřeby či problémy v rámci oblasti. Členy MAS jsou všechny obce mikroregionu, navíc je v ní sdružen jen Starý Hrozenkov. Sídlo této MAS se nachází v Bojkovicích.

Členění mikroregionu dle NUTS systému:

- **NUTS I** - ČR,
- **NUTS II** - Střední Morava (tento region soudržnosti zahrnuje Zlínský a Olomoucký kraj),
- **NUTS III** - Zlínský kraj,
- **NUTS IV** - okres Uherské hradiště a okres Zlín (obce Rokytnice a Šanov jsou součástí Zlínského okresu, zbylých 12 obcí se nachází v okrese Uherské Hradiště),
- **NUTS V** – jednotlivé obce (celkem 14).

Obr. 4. Logo mikroregionu (Bojkovsko, © 2017)

Slovenská města, která uzavřela partnerství s Mikroregionem Bojkovsko jsou Nová Bošáca, Bošáca, dále Trenčianské Bohuslavice, Zemianské Podhradie a Horna Suča. (Mikroregion Bojkovsko, © 2007). Platí, že jedna obec může být součástí i více mikroregionů a v rámci Mikroregionu Bojkovsko je hned několik takových obcí: obce Šanov a Rokytnice jsou součástí Sdružení obcí Mikroregionu Jižní Valašsko. Obce Nezdenice, Pitín, Šumice a Záhorovice rovněž patří do Mikroregionu Sdružení měst a obcí Východní Moravy a dále obce Lopeník, Vápenice a Vyškovec náleží současně do Mikroregionu Bílé Karpaty.

Obr. 5. Mapa mikroregionu (Bojkovsko, © 2017)

4.1 Přírodní podmínky

Mikroregion Bojkovsko se rozprostírá na území Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, které geologicky spadají do Západních Karpat, jenž náleží do takzvaných alpid neboli alpsko-himalájské soustavy. Většina území CHKO Bílé Karpaty náleží do úseku flyšového pásma Karpat. Flyš lze představit jako několikanásobné střídání více druhů hornin (zejména jílovce, prachovce, pískovce či slepence). (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, © 2017)

Klimatické podmínky a ovzduší - z hlediska klimatu, lze tuto oblast označit za mírně teplou v letním období se zde pohybují průměrně teploty mezi 15 a 19 °C a v zimě je to okolo - 2 až - 5°C. V rámci celého roku pak teploty činí kolem 9 °C. Kvalita ovzduší je zde na velmi dobré úrovni, což je ovlivněno skutečností, že se krajina pyšní krásnou a čistou přírodou, velkým množstvím lesů a nachází se zde i velký počet rostlin či zvířat a řada z nich patří k ohroženým druhům. Ovzduší není nijak zvláště zatěžováno ani dopravou, jelikož zde není příliš frekventovaná, hlavním zdrojem znečištění tak zůstává zejména vybudovaná plynořivnice, nacházející se téměř ve všech sdružených obcích.

Vodstvo – v oblasti se vyskytuje početné množství lučních pramenišť a za hlavní vodní tok lze označit řeku Olšavu, která je přítokem řeky Moravy. Olšava pramení blízko členské obce Pitín a má několik přítoků, v oblasti Bojkovska je to potok Kolelač (pramenící u Hostětína), dále Koménka (pramenící nedaleko Komně) a Kladénka (pramenící u Přečkovic). Existují zde rovněž rozmanité zdroje minerálních pramenů, nejznámější jsou kyselky v Záhorovicích a v Nezdenicích, které mají léčivé účinky, méně známé jsou pak minerální vody na Vyškovci a v Rudicích. Nedaleko města Bojkovice se nachází i uměle vytvořená vodní nádrž Kolelač, která byla vybudována zejména pro vodárenské účely.

Ochrana životního prostředí a její zátěže – kvalita ŽP je velmi ovlivněna i samotnou polohou mikroregionu, jelikož díky CHKO je kladen větší důraz na čistší produkci. Dále Mikroregion Bojkovsko v souladu s životním prostředím soustředí svou pozornost i na způsoby nakládání s odpadem a tedy i na jeho třídění (vývoz odpadu na Uherskobrodskou skládku zajišťuje RUMPOLD Uherský Brod, s.r.o.), ovšem i přestože jsou zřízena celkem čtyři sběrná místa, a to v Bojkovicích, Šumicích, Hostětíně a v Nezdenicích je zde zaznamenáno i určité množství černých skládek. Určitou zátěž pro životní prostředí představují i Brownfieldy, tedy budovy či území, jenž jsou dlouhodobě nevyužívané a jsou nabízené k podnikatelské činnosti, je možno je nalézt celkem v sedmi obcích (např. bývalá sklárna v Komni nebo soukromý statek v Bojkovicích). Mezi ekologické zátěže je nutno zařadit i

bývalou skládku komunálního odpadu v Rudicích nebo průmyslový areál společnosti ZEVETA Bojkovice a.s. a rekultivovanou skládku s názvem Na Vranovy Žleby, jenž se rovněž nachází v Bojkovicích.

4.2 Demografické složení

Dle níže uvedené tabulky vytvořené dle dat ČSÚ, se na celém území nachází téměř 12 000 obyvatel, nejvíce je jich koncentrováno ve městě Bojkovice (asi 4 500), jakožto v centru celého mikroregionu. Bojkovice spolu se Šumicemi (které mají hned druhý nejvyšší počet obyvatel, kolem 1 700) a Záhorovicemi (kde se nachází téměř 1 100 obyvatel), tvoří více než polovinu celkového počtu obyvatelstva. Do rozmezí 300 až 1000 obyvatel lze zařadit celkem 6 obcí, a to Komňu, Nezdenice, Pitín, Rokytnici, Rudice a Šanov. Méně než 300 obyvatel má 5 obcí, mezi které patří Hostětín, Lopeník, Vápenice, Vyškovec (kde je nejnižší počet obyvatel v celém sledovaném území) a Žitková, tyto obce jsou odlehlejší a je zde horší technická i dopravní vybavenost. V období 2011 až 2015 má počet obyvatel mírně klesající charakter a to zejména v Bojkovicích. Důvodem tohoto poklesu je nejenom fakt, že se snižuje porodnost, ale rovněž zvyšující se počet vystěhovalých (práce/škola).

Tab. 1. Počet obyvatel v letech 2011 - 2015 (vlastní zpracování)

Obec	2011	2012	2013	2014	2015
Bojkovice	4 517	4502	4464	4435	4 393
Hostětín	241	246	242	236	231
Komňa	566	576	583	573	571
Lopeník	183	187	196	203	206
Nezdenice	747	756	730	736	741
Pitín	939	933	921	924	917
Rokytnice	579	587	576	575	585
Rudice	458	450	444	451	443
Šanov	493	488	485	470	468
Šumice	1690	1689	1685	1682	1 678
Vápenice	199	200	199	201	205
Vyškovec	148	148	149	156	153
Záhorovice	1080	1084	1098	1076	1 075
Žitková	189	179	174	177	171
Celkem	12 029	12025	11946	11895	11 837

Věková struktura obyvatelstva

Průměrný věk u žen zde činí kolem 44 let a u mužů je to 41 let. Věkovou strukturu je možno mimo jiné zjistit na základě indexu stáří, který se počítá jako poměr počtu obyvatel, jenž jsou ve věku 65 a víc let a počtu obyvatel do 14 let a to celé se vynásobí stem.

Dle dat čerpaných z ČSÚ v tabulce č. 2 je možno konstatovat, že kromě roku 2012, kdy se hodnota snížila na 132,9, má index stáří v Bojkovsku rostoucí charakter, což znamená, že zde přibývá počet obyvatel ve věku 65 a víc let (stárnutí obyvatelstva).

Tab. 2. Věková struktura 2011 - 2015 (vlastní zpracování)

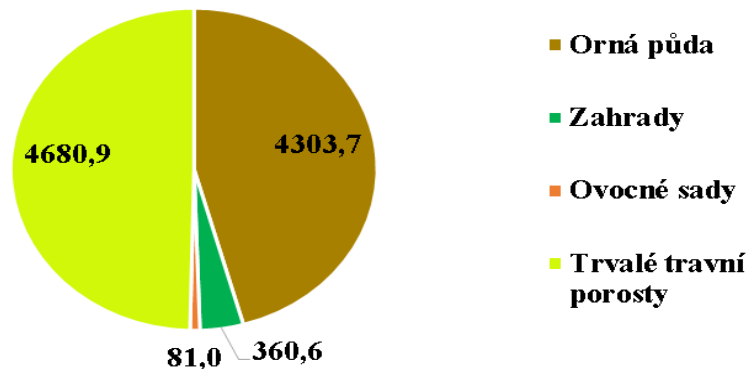
Rok	0-14 let	15-64 let	65 a více let	Index stáří
2011	1601	7963	2181	136,2
2012	1668	8140	2217	132,9
2013	1681	8015	2250	133,8
2014	1638	7916	2322	141,8
2015	1628	7833	2376	145,9

4.3 Zemědělství

Zemědělství představuje pro Bojkovsko významnou součást hospodářské produkce, jakožto pro mikroregion nacházející se ve venkovské oblasti zde působí mnoho zemědělských subjektů a pro oblast je důležitý i rozvoj ekologického zemědělství (nejvíce ekofarem je zaměřeno na chov skotu, ale jsou zde i chovatelé ovcí, koní či koz). Nové možnosti rozvoje jsou značně ovlivněny ze strany CHKO Bílé Karpaty, protože v tomto území je uplatňován speciální režim pro veškerou hospodářskou činnost. Dalšími překážkami jsou nedostatek kvalitních lidských zdrojů nebo přibývajícím počet nevyužitých zemědělských prostorů.

Celková rozloha mikroregionu činila v roce 2015 19 037 ha. Podle níže uvedeného grafu 1, zpracovaného dle dat ČSÚ, činila zemědělská půda v daném roce 9 426,2 ha, což je zhruba 49,5 % rozlohy celého území. Největší podíl měly trvalé travní porosty (louky, pastviny) s 24 % a orná půda, která činila téměř 22 % půdy. Zahrady pak představovaly 1,8 % a ovocné sady 0,4 % z celkové rozlohy území.

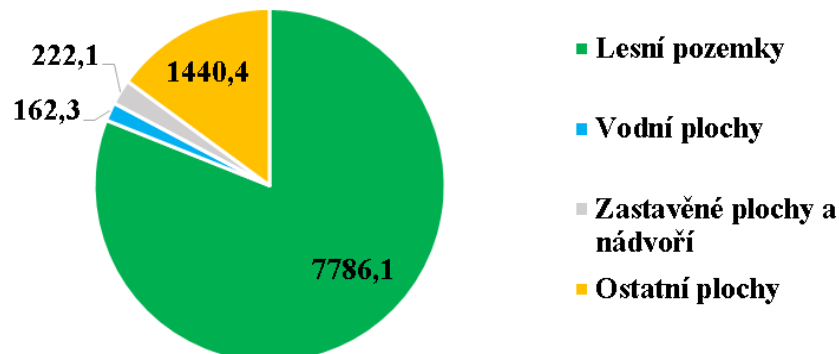
Zemědělská půda (ha)

Graf 1. Podíl zemědělské půdy v roce 2015 (vlastní zpracování)

Na základě grafu 2, rovněž zpracovaného dle dat z ČSÚ, zabírala zemědělská půda v roce 2015 asi 50,5 % celkové rozlohy mikroregionu s celkovou výměrou 9 610,9 ha. Lesy tak v rámci celého území tvořily asi 41% půdy, ostatní plochy zaujímaly asi 7,6 % půdy, dále zastavěné plochy činily zhruba 1,2 % a vodní plochy pouze 0,9 % z celkové výměry.

Nezemědělská půda (ha)

Graf 2. Podíl nezemědělské půdy v roce 2015 (vlastní zpracování)

Pro zemědělství zde tedy existuje značný zdrojový potenciál, avšak jeho rozvoj je podvázán hlavně po stránce finanční a technologické.

4.4 Technická a dopravní infrastruktura

Technická vybavenost – jedná se o velmi důležitým prvek pro pohodlnější a kvalitnější způsob života celé společnosti. Jde např. o dopravní systém, energetiku, odpadové nebo ekologické hospodářství apod. V analyzovaném území jsou podle tabulky 3 vybudovány 3 čističky odpadních vod a to v Bojkovicích, Šanově a v Hostětíně, kde je čistička postavena na

základě ekologického projektu a jedná se o kořenovou čističku. Dobudování kanalizace je zapotřebí v obcích Lopeník, Vápenice, Vyškovec a Žitková. Rozvody elektrické energie jsou zajištěny ve všech obcích, avšak v Hostětíně a na Vyškovci není zajištěna vodovodní síť (výskyt domácích studen). Plynofikaci postrádají rovněž obce Hostětín a Vyškovec, ale taky obec Lopeník. Nejméně zajištěná technická infrastruktura se nachází v odlehlejších obcích a to zejména na Vyškovci. Na základě těchto informací je třeba v mikroregionu zlepšit a dobudovat technickou infrastrukturu, aby byla na optimální úrovni.

Tab. 3. Stav technické infrastruktury (MAS Bojkovska, z. s., 2016)

Obec	Kanalizace	Čistička odpadních vod	Vodovod	Plynofikace
Bojkovice	ano	ano	ano	ano
Hostětín	ano	ano	ne	ne
Komňa	ano	ne	ano	ano
Lopeník	ne	ne	ano	ne
Nezdenice	ano	ne	ano	ano
Pitín	ano	ne	ano	ano
Rokytnice	ano	ne	ano	ano
Rudice	ano	ne	ano	ano
Šanov	ano	ano	ano	ano
Šumice	ano	ne	ano	ano
Vápenice	ne	ne	ano	ano
Vyškovec	ne	ne	ne	ne
Záhorovice	ano	ne	ano	ano
Žitková	ne	ne	ano	ano

Dopravní infrastruktura - jelikož mikroregion leží ve venkovské oblasti, která je součástí pohoří Bílých Karpat, je zde dopravní dostupnost obtížnější, a tudíž není tak frekventovaná. Na základě obrázku 7, tvoří silniční dopravu bezpočet silnic III. třídy a místní komunikace, avšak jsou zde dostupné i větší dopravní tahy, mezi které patří:

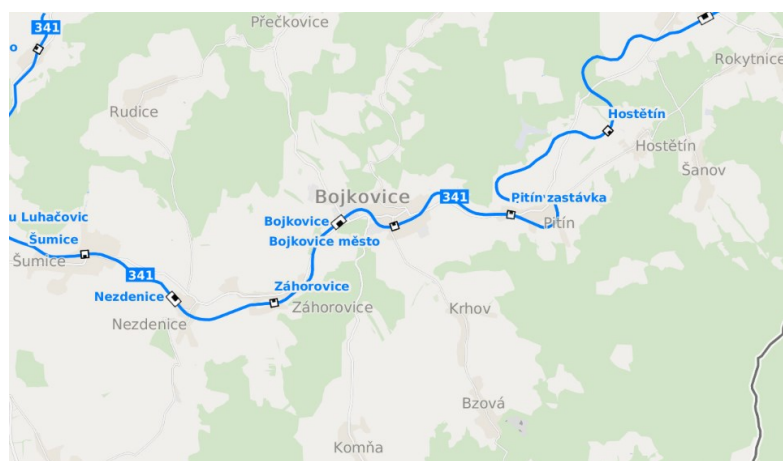
Silnice I. Třídy - významná evropská silnice **E 50**, směřující ze západu (Francie) dále k našemu východnímu sousedovi na Slovensko, jejíž dostupnost je pro obce velmi dobrá, stejně jako silnice **E 54**, jenž je v rámci mikroregionu nejlépe přístupná z obce Lopeník či z jeho okolí.

Silnice II. Třídy - dopravní spojení s městem Uherský Brod a rovněž s ostatními obcemi a jejich okolím je zajištěno prostřednictvím silnic č. 495 a č. 496.

Obr. 6. Dopravní dostupnost v mikroregionu (SVS consult, s.r.o., 2012)

Veřejná doprava je zajištěna prostřednictvím autobusových spojů (hlavním poskytovatelem je zejména ČSAD Vsetín a.s. a Uherské Hradiště a.s.), autobusy jsou důležité hlavně pro obyvatele menších, odlehlejších obcí, kterými neprochází železniční trať č. 341 tzv. Vlárská dráha ve směru Staré Město u Uh. Hradiště - Vlárský průsmyk, která je dostupná z obcí Šumice, Nezdenice, Záhorovice, Bojkovice, Pitín a rovněž Hostětín.

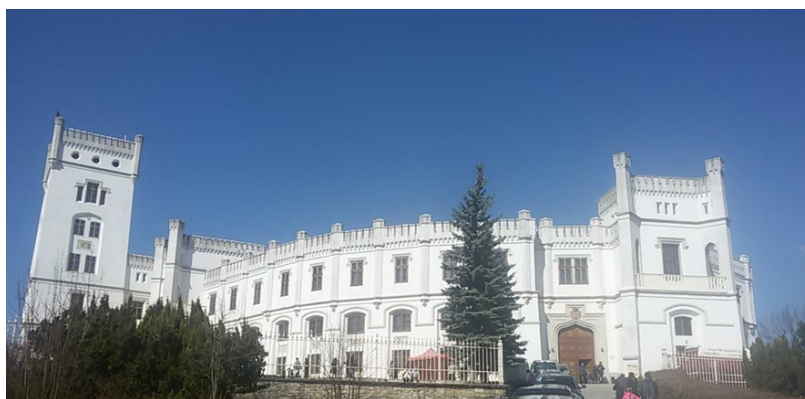
Obr. 7. Železniční síť v mikroregionu (České dráhy a.s., © 2017)

5 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU BOJKOVSKO

Tato kapitola je zpracována na základě vlastních znalostí o analyzované oblasti, dále dle podkladů poskytnutých manažerkou MAS Bojkovska, které jsou doplněny dle dat na internetu.

5.1 Atraktivita a památky

Bojkovice se pyšní celou řadou památek a možnostmi kulturního nebo sportovního vyžití, které lákají turisty z širokého okolí, díky tomu se umístily na 6. místě v soutěži o „Nejkrásnější město a obec Čech a Moravy 2016“. Jednou z turistických předností celého mikroregionu je zámek Nový Světlov (viz obrázek níže) s parkem tyčící se nad Bojkovicemi. Tento nově zrekonstruovaný areál nyní umožňuje kromě prohlídky a ubytování i využití prostorů ke konání nejrůznějších akcí. Zajímavostí je rovněž Muzeum Bojkovska, které vzniklo v roce 1931 a k vidění jsou zde např. stará řemesla či způsoby dřívějšího hospodaření z oblasti Kopanic, dále kostel sv. Vavřince, Tillichovo náměstí vybudované v roce 2015 či Tetaurky (jedná se o šestiboké kaple, jenž se nachází na místním hřbitově) a další drobné památky. Ve městě se rovněž nachází turistické informační centrum.

Obr. 8. Zámek Nový Světlov (vlastní foto)

V **Hostětíně** je dominantou centrum Veronica, které je v mikroregionu jedinečné a je hlavní turistickou atrakcí obce. Jedná se o informační centrum, které se zaměřuje na ekologicky zaměřené projekty umožňující šetrný rozvoj a rovněž ekonomický růst i ve venkovských oblastech jako je tento mikroregion. V Hostětíně bylo realizováno několik takových projektů jako např. moštárna a sušárna ovoce. Dále zde pro turisty mohou být zajímavé Sochy v krajině, které se nachází na stezce, vedoucí přes Hostětín do okolních obcí.

Komňa v roce 2011 získala titul Vesnice roku a je proslulá zejména jako možné místo narození Jana Amose Komenského, který zde má i památník. V obci lze najít i zachovalé obydlí představující dřívější lidovou architekturu a Muzeum Zvěrokleštičů (dnes již zaniklé řemeslo). Dále za zmínku stojí zřícenina tamního hradu Zuvačov či kostel sv. Jakuba.

Lopeník je charakteristický rozhlednou vysokou 22 metrů (třetí nejvyšší vrchol Bílých Karpat), postavenou na hranici České a Slovenské republiky a její podstatou je připomínat těmto dvěma národům jejich přátelství. Další zajímavostí je nedaleký Lom Rasová, tento částečně zatopený lom byl prohlášen za přírodní památku a dále památník věnovaný obětem druhé světové války.

Obr. 9. Rozhledna na Velkém Lopeníku (Obec Lopeník, © 2015-2017)

Nezdenice jsou ve svém okolí známé především Nezdenickou kyselkou, která má specifickou vůni a rovněž chuť, méně známým pramenem v této obci je pak Kořenková kyselka. Nachází se zde i kulturní památka a to kostel sv. Petra a Pavla.

V **Pitíně** je vzácností tamní mlýn, ale také kostel sv. Stanislava, dále jsou zde k vidění kamenné či dřevěné kříže, významným prvkem této obce je zachovalý dům arcibiskupa dr. Josefa Karla Matochy z Olomouce.

Rokytnice má spíše jen drobnější památky jako kaplička sv. Anny či Boží muka, avšak dominantní je zde lípa stará 300 let, která se v roce 2001 stala památným stromem.

Rudice jsou obklopeny lesy a v obci se nachází kaplička s lipami. Rovněž jsou zde dostupné dva minerální prameny s názvy Hačůvka a Kyselka (méně známé v této oblasti).

V obci **Šanov** je pro turisty připraveno Muzeum letecké bitvy, které funguje od roku 2004 a uchovává tak vzpomínku na leteckou bitvu, jenž se udála nad Bílými Karpaty v roce 1944.

Jako u okolních obcí jsou zde k vidění i některé objekty z dřívější lidové architektury jako např. roubená stodola či kaplička.

V jádru **Šumic** se nachází místní muzeum, jehož účelem je seznámit návštěvníky s tradičními kroji či řemesly, dominantou je i kostel Narození Panny Marie. Zachovalá je zde rovněž lidová architektura, která je k vidění na Trchalíkově nebo Šerkově usedlosti. Obec je lákadlem i pro milovníky rybaření, jelikož se zde nachází čtyři jezera, kde se každoročně konají rybářské závody.

Vápenice jsou zajímavé zejména vlastní tvorbou dřevěných holubiček, ale také přírodními památkami, První z nich nese název Mravenčí louka, kde rostou i některé z ohrožených druhů rostlin a další se jmenuje V krátkých, kde se nachází zejména mnoho druhů motýlů.

Vyškovec nabízí kromě lidové architektury a kapličky Panny Marie Královny i přírodní památky. Konkrétně se jedná o Chmelinec a Pod Hribovňou, na obou loukách jsou zaznamenány vzácné či ohrožené rostliny. Obec se může pochlubit i přírodní rezervací nazvanou Ve Vlčí. Turisté zde taky mohou nalézt jeden z minerálních pramenů mikroregionu.

Záhorovice lákají turisty a širokou veřejnost mimo drobné památky jako historické kříže, Boží muka nebo studánka zvaná Kamínka, obzvláště na místní minerální pramen tzv. Kyselku nebo na Modrou vodu, což je zatopený lom, kde je možné kromě relaxace a odpočinku u vody i kempovat.

Žitková oplývá lidovou architekturou, která je značně zachovalá na několika domech, dále jsou zde dvě přírodní rezervace a to Hutě, které se skládají převážně z luk, lesíků či ze sadů stejně jako rezervace Pod Žitkovským vrchem. Ovšem Žitková je často vyhledávaná kvůli Muzeu poslední žitkovské bohyně (příběh o těchto bohyních byl knižně ztvárněn v roce 2012 Kateřinou Tučkovou).

LETNÍ SEZÓNA

Podmínky pro koupání:

- Bojkovice – koupaliště Mlýn a koupaliště v místním kempu,
- Pitín – sportovní areál Niva,
- Nezdenice – Nezdenické koupaliště,
- Komňa – rekreační středisko Kopánky (bazén je volně přístupný veřejnosti),
- Žitková – hotel Kopanice (koupání možné i pro veřejnost),
- Starý Hrozenkov (MAS) - Koupaliště Starý Hrozenkov.

Obr. 10. Koupaliště Niva, Nezdenice a Bojkovice (vlastní úprava)

Nejbližší aquapark Delfin se nachází v sousedním mikroregionu Uherskobrodsko, přímo v centrálním městě Uherský Brod.

Podmínky pro cyklistiku:

V rámci celého mikroregionu a jeho okolí mohou turisté využít poměrně hustou síť cyklotras, které je provedou místní krásnou krajinou a zavedou je k místním památkám:

- **Na kole karpatskou krajinou** – jedná se o trasu pro náročnější turisty, celý okruh je dlouhý 42 km a start je možný v Bojkovicích, následně trasa vede přes Krhov, Žitkovou a Starý Hrozenkov, přes Lopeník do Bystřice pod Lopeníkem, za kterým končí v Bojkovicích.
- **Z Mikulčina vrchu na Lopeník** – trasa je vhodná i pro rodiny s dětmi a tudíž její náročnost není vysoká, v délce 8,9 km provede trasa návštěvníky z Mikulčina vrchu na samotný vrcholek Lopeníku, kde se nachází rozhledna.
- **Bojkovská magistrála** – tato cyklotrasa s nízkou obtížností a celkovou délkou 11 km začíná v Šumicích a dále pokračuje do Nezdenic a Záhorovic, dále přes Bojkovice až do Pitína.
- **Přírodou Bílých Karpat** – tato 115 km dlouhá cyklotrasa se vyznačuje střední obtížností se startem ve Strážnici a cílovým bodem jsou Valašské Klobouky. Z mikroregionu je možno se na ni napojit z obcí Lopeník, Žitková či z Bojkovic.
- **Dotek Bílých Karpat** – celá okružní trasa je dlouhá 84 km s vysokou náročností, začátek i konec cesty se nachází v Luhačovicích a prochází členskými obcemi Hostětín a Rokytnice.

- **Bílé Karpaty** – s celkovou délkou 60,5 km začíná a končí daná trasa v Uherském Brodě a prochází členskými obcemi Šumice, Nezdenice, Bojkovice, dále vede přes Komňu a rovněž Lopeník.
- **Další trasy**, které lze najít v mikroregionu jsou uvedeny v tabulce 4.

Tab. 4. Další trasy vedoucí mikroregionem (vlastní zpracování)

Trasa č.	Vzdálenost	Směr
46	51 km	Kamenná bouda - Horní kopec - Strání - Březová - Lopeník - Troják - Mikulčín vrch - Vyškovec - Starý Hrozenkov - Žitková - Žitková - Ochoz - Hradisko - Pítín - Hrádek - Slavičín
49	7 km	Pítín - Hostětín - Rokytnice
5049	39 km	Uherské Hradiště – Mařatice – Mistřice – Hradčovice – Lhotka – Drslavice – Havřice – Uherský Brod – Těšov – Újezdec – Šumice – Nezdenice – Bojkovice – Pítín
5051	12 km	Strání - Květná - Grůň - Kamenná bouda
5052	29,5 km	Hradčovice - Veletiny - Vlčnov - Dolní Němčí - Slavkov - Horní Němčí - Horní kopec - Kamenná bouda – Hora Velká Javořina
5053	23 km	hraniční přechod - Březová - Čupák - Suchá Loz - Bánov - Nezdenice
5056	17 km	Mechnáč, Troják - Nový Dvůr, Rasová - Komňa - Nový Světlov - Bojkovice - Rudimov

Podmínky pro pěší túru:

V celé lokalitě lze navštívit několik naučných stezek, které jsou vhodné jak pro cyklisty, tak pro pěší turisty. Tyto trasy vedou místní přírodou a seznámí turisty se zajímavými historickými památkami nebo místy či s místními tradicemi, řemesly, zdejším životem a rovněž s architekturou, která je v mnoha obcích zachovalá. Mezi ty nejzajímavější lze zařadit:

Tab. 5. Naučné stezky v mikroregionu (vlastní zpracování)

Naučná stezka	Délka	Lokalizace
Bojkovická	Kratší - 16 km Delší - 24 km	Bojkovice
Lopeník	7,3 km	Lopeník
Okolo Hrozenka	Kratší – 5 km Delší - 13 km	Starý Hrozenkov, Žitková, Vyškovec, Horská chata Vyškovec, Vápenice
Moravské Kopanice	Kratší - 13,5 km Delší - 23,1 km	Starý Hrozenkov, Žitková, Lokov, Bojkovice
Po zeleném Hostětíně	1,5 km	Hostětín
Sochy v krajině	-	Hostětín, Pítín, Šanov, Rokytnice
Naokolo Hostětína	6 km	Hostětín

Na základě tabulky 5, jsou některé stezky rozděleny na více okruhů a návštěvníci si tak mohou zvolit kratší nebo delší trasu. Tuto možnost nabízí Naučná stezka Bojkovická, která má celkem 10 stanovišť, dále stezka Moravské Kopanice, která nabízí turistům 14 stanovišť a Stezka okolo Hrozenka, kde lze absolvovat 12 zastávek. V obci Hostětín se celkem nachází

3 naučené stezky, Po zeleném Hostětíně (celkem 4 stanoviště týkající se místních ekologických projektů), další jsou Sochy v krajině (15 zastávek) a Naokolo Hostětína. Lopenická stezka zahrnuje 8 zastávek a dále v obci Lopeník je rovněž zajímavostí Questing neboli Lopenická Hledačka, jedná se o trasu napříč Lopeníkem, jejímž účelem je poznání místní krajiny.

V letním období jsou pro veřejnost k dispozici rovněž tenisové kurty a to v Bojkovicích, Pitíně a v Šumicích. Ve městě Bojkovice je nově od roku 2016 otevřen i workout a skatepark.

ZIMNÍ SEZÓNA

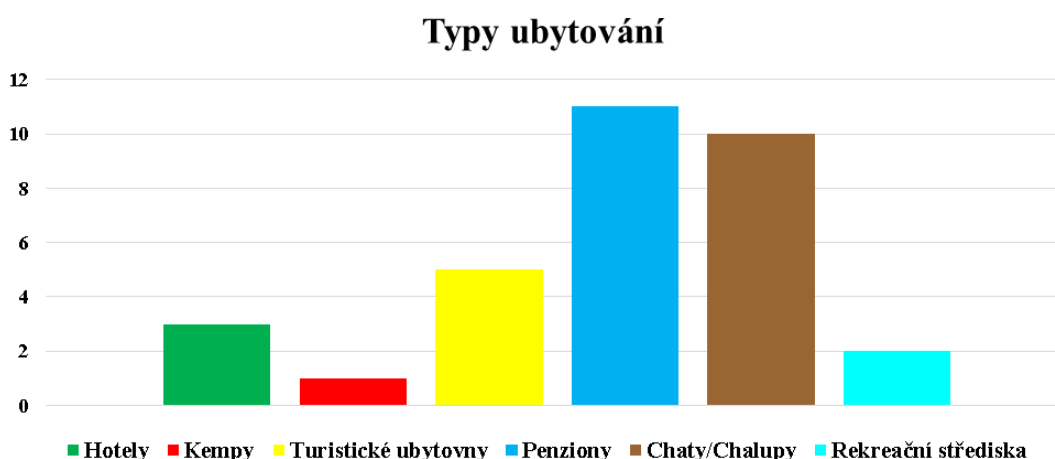
Mikroregion je připraven pro turisty i v zimě a to s nabídkou lyžování ve Ski centru Bílé Karpaty (Mikulčin Vrch), jenž byl v letech 2012-2015 zrekonstruován a nachází se na pomezí Moravských Kopanic. Návštěvníci si zde mohou vybrat ze čtyř svahů a v jeho okolí jsou rovněž vytvořeny podmínky pro běžecké lyžování a to v několika délkách (3-10 km), jejichž barevné značení vede v dané oblasti přes lesy a louky. Podmínky pro lyžování jsou vytvořeny i v obci Šanov, tamní vlek však slouží zejména pro rekreační účely místních obyvatel.

Pro milovníky zimního bruslení je k dispozici uměle vytvořený led v Bojkovicích a nejbližší zimní stadion se nachází v Uherském Brodě.

5.2 Ubytovací a restaurační kapacity

Ubytovací kapacity

Tuto oblast navštěvují turisté především díky zdejším příznivým přírodním podmínkám, čistému životnímu prostředí či relaxaci, ale také kvůli památkám či zajímavostem, které mikroregion nabízí. Na základě grafu 2, jsou pro turisty celkem připraveny 3 hotely, kemp, 5 ubytoven, 11 penzionů, 2 chalupy, 8 chat a rovněž 2 rekreační střediska. Některá ubytovací zařízení však nejsou otevřena po celý rok a své služby taky nabízí hlavně v letním či zimním období. Hlavní příčinou je počet návštěvníků, který není dostačující, za což může zejména nízké povědomí turistů o přednostech a kulturních zajímavostech či akcích konaných na Bojkovsku, tedy celkově chybí mikroregionu kvalitní propagace. Nicméně dalším důvodem může být i horší dopravní dostupnost do většiny částí mikroregionu.

Graf 3. Typy ubytování v mikroregionu (vlastní zpracování)

Hotely:

- Bojkovice - Zámek Nový Světlov (historicky vybavené pokoje, součástí hotelu je i zámecký park, celkem 72 lůžek),
- Záhorovice - Hotel EKO (v areálu hotelu je nádvoří, venkovní posezení a rovněž terasa, počet lůžek 20),
- Žitková - Hotel Kopanice (hotel se rozprostírá v krásné krajině, součástí hotelu je i wellnes centrum, počet lůžek 60).

Kemp:

- Bojkovice - Eurocamping Bojkovice, s.r.o. (v areálu kempu je možnost výběru chatek různých velikostí, součástí je i bazén, počet lůžek 93).

Ubytovny:

- Bojkovice - Domov mládeže CSOŠ (počet lůžek 33), Ubytovna TJ Bojkovice (počet lůžek 38),
- Pitín - Turistická ubytovna U hřiště (počet lůžek 4),
- Rokytnice - Ubytovna TJ SOKOL (počet lůžek 30),
- Šanov - Ubytovna SK Sokol (počet lůžek 20).

Penziony:

- Bojkovice - Zámeček Nový Světlov (penzion je umístěn nad městem Bojkovice, součástí hotelu je i bazén, počet lůžek 62), Hvězda (počet lůžek 6), ROTOP (počet lůžek 10), U Jandlů - Krhov (počet lůžek 10),

- Hostětín - Eko penzion Centrum VERONICA (jedná se o ekologickou stavbu, v hotelovém areálu se nachází ukázka přírodní zahrádky a rovněž ovocného sadu, počet lůžek 25),
- Pitín - Sportklub NIVA (penzion se nachází uprostřed sportovního areálu, součástí areálu je i bazén počet lůžek 19),
- Rokytnice – Kochavec (počet lůžek 15),
- Vápenice - Agropenzion Vápenice (blízko penzionu se nachází lyžařské svahy, počet lůžek 35), Patrik (nachází se na Mikulčině Vrchu, součástí je i bazén, počet lůžek 34), Rosy (tento penzion se rovněž nachází na Mikulčině Vrchu, počet lůžek 14) ,
- Žitková - penzion Žitková (zajímavostí je, že se hosté mohou ubytovat i v tzv. hobitím domku či v perníkové chaloupce, nedaleko něj se nachází lyžařský areál Lopata, počet lůžek 49).

Chaty/Chalupy:

- Nezdenice - Chalupa u Pala (počet lůžek 8),
- Lopeník – Horská chata Arnika (chata se nachází u Mikulčina vrchu, počet lůžek 70), Horská chata Jana (součástí chaty je rovněž wellness centrum, počet lůžek 130), Chata Lopeník (chata nabízí hostům mnoho rekreačních možností včetně bazénu, počet lůžek 61),
- Vápenice - Chata Bílé Karpaty (počet lůžek 100), Lopata (počet lůžek 36), Kopanice (počet lůžek 8),
- Vyškovec - Vyškovec (počet lůžek 10), Na Vyškovci (počet lůžek 4), Čerepácha (počet lůžek 6).

Rekreační střediska:

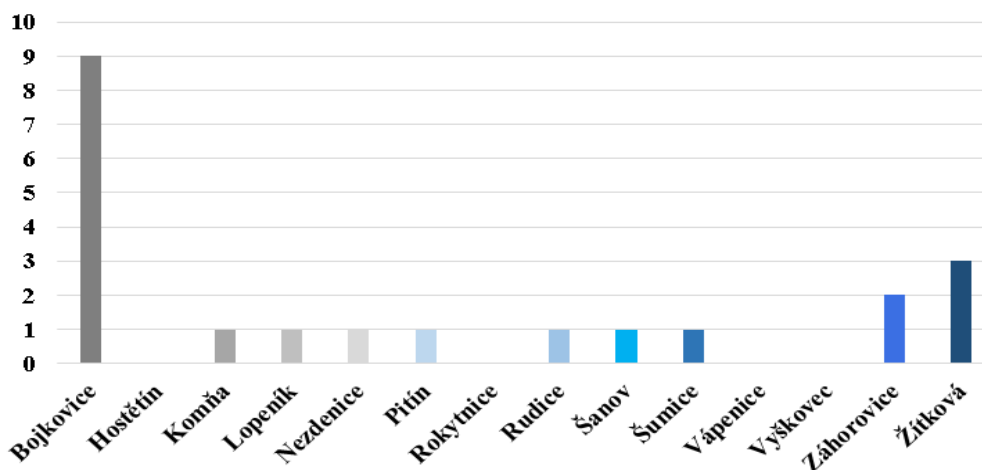
- Komňa - Kopánky (součástí hotelu je bazén a další rekreační aktivity, počet lůžek 120),
- Lopeník – Monte Lope (středisko nabízí wellness pobyty i sportovní vyžití, počet lůžek 129).

Restaurační kapacity

V celé oblasti je zajištěna poměrně dostačující restaurační kapacita, turisté si mohou vybrat z několika možných variant stravovacího zařízení (restaurace, pohostinství, hospůdky nebo např. pizzerie).

Teplá či studená jídla jsou tak zajištěná ve většině obcí, avšak v menších a odlehlejších obcích, kde je i nižší počet obyvatel je nabídka tvořena jen nápoji a drobnějším občerstvením.

Stravovací zařízení

Graf 4. Stravovací zařízení v mikroregionu (vlastní zpracování)

Nejvíce stravovacích zařízení lze najít ve městě **Bojkovice**, kde se nachází:

- restaurace Chalupa,
- restaurace Zámek Nový Světlov,
- restaurace a pivnice Masaro Bojkovice,
- restaurace Hvězda,
- restaurace KD,
- restaurace Vagon,
- restaurace Penzion Zámeček,
- restaurace U Bohdana,
- veřejné stravování zajišťuje Luděk Jarolím.

V dalších obcích se většinou vyskytuje jedno či dvě takové zařízení a to: Motorest Rasová (**Komňa**), Monte Lope (**Lopeník**), Restaurace ZOO (**Nezdenice**), Hostinec u Jálů (**Pitín**), Rudická hospoda (**Rudice**), Pohostinství Marina (**Šanov**), Pohostinství Šelbický (**Šumice**), Hostinec U Neradů a Bar Green Pub (**Záhorovice**), Penzion Žitková, Hostinec Sáva a Hotel Kopanice (**Žitková**). V obcích Hostětín, Rokytnice, Vápenice a na Vyškovci se nenachází žádná restaurace či jiné stravovací zařízení. Náročnější turisté mohou zavítat do blízkých Luhačovic, kde se pravidelně konají i různé gurmánské festivaly.

5.3 Významné kulturní akce

Na území tohoto moravského mikroregionu jsou dodržovány různorodé tradice a zvyklosti, významnou roli zde má rovněž **folklor** a folklorní akce, působí zde několik folklorních souborů:

- Folklorní soubor Světlovan, dětský folklorní soubor Světlovánek (Bojkovice),
- Dětský folklorní soubor Pitiňánek (Pitín),
- Folklorní soubor Dřín, Dětský folklorní soubor Dřínky a (Šumice),
- Folklorní soubor KOPANIČÁR (MAS Bojkovska - Starý Hrozenkov).

Obr. 11. Folklorní soubor Světlovan (Folklorní soubor Bojkovice, © 2009)

Mezi oblíbené a každoročně dodržované tradice a zvyky patří např. **masopust**, lidově řečeno „fašank“, tedy průvody masek doprovázeny krojovanou hudbou, dále **stavění a kácení máje** včetně dalších velikonočních obyčejů, **hody** a hodové zábavy, které většinou pořádají zdejší zájmové spolky jako fotbalisté, hasiči, dále **dožínky**, **poutě** apod. Pro tuto oblast je rovněž typické pálení slivovice a s tím jsou spojeny tradiční **košty slivovice**, dále **pivní slavnosti** apod. V předvánočním čase se zde dodržují různé **mikulášské či vánoční zvyklosti**. V období leden – únor probíhají tradičně **místní plesy** či **dětské karnevaly**. Novým obyčejem je **velikonoční výzdoba** Tillichova náměstní v Bojkovicích.

Každoročně se zde koná několik větších kulturních akcí, kterých se účastní nejen místní obyvatelé, ale i široká veřejnost a staly se pro tuto oblast proslulými a obzvláště důležitými pro cestovní ruch. Jelikož tyto akce trvají i několik dní, turisté se zde sjíždějí a využívají místní ubytovací zařízení a rovněž navštěvují místní restaurace a objevují krásy Bojkovska.

Mezi ty nejvýznamnější akce patří:

- **Bojkovice** - Již třináctým rokem se zde v letním období uskuteční **Světlovský bál**, jedná se o mezinárodní folklorní festival, který každý rok představí kromě českých

folklorních souborů i soubory ze zahraničí. V roce 2016 to byl např. soubor z Velikonočních ostrovů, Maďarska či ze Slovenska. Podstatou celé akce je pozdvihnout krásu a zájem o folklor v rámci všech věkových skupin obyvatel. Další akcí, která je pro turisty a veřejnost velmi zajímavou je **Aviatik show**, tato letecká akce se koná na místním letišti. Návštěvníci si kromě podívané a jiných aktivit mohou na vlastní kůži vyzkoušet let v některém z letadel.

- **Hostětín** - tato obec je proslulá pořádáním **Jablečných slavností**. Jejich každoroční účast se pohybuje kolem 3000 hostů, kteří zde mohou ochutnat několik druhů moštů, sušená či čerstvá jablka a různé moučnický. Na akci se dále hosté mohou dozvědět něco o ekologii či o tradičních řemeslech. V Hostětíně lze každým rokem navštívit i několik dalších akcí konaných místním Centrem Veronica, jenž je zaměřeno zejména na podporu ekologicky šetrných projektů.
- **Lopeník** – tradičně se zde každý rok otevírá při hudbě a občerstvení místní dvaceti dvou metrová rozhledna, jenž připomíná českému a slovenskému národu jejich vzájemné přátelství, celá akce slouží k zahájení místní turistické sezóny.

Další známou akcí jsou Kopaničářské slavnosti, ty se konají ve Starém Hrozenkově, tedy v obci náležící do MAS Bojkovska. Celá akce zahrnuje nejen výstavu a obeznámení s tanními řemesly, ale rovněž jarmark či vystoupení folklorních souborů a mnoho dalších aktivit připravených pro návštěvníky.

5.4 Využívání financování pro rozvoj cestovního ruchu

Od financování se odvíjí veškeré aktivity a rozvoj celé oblasti, proto je získávání a vhodné využití finančních prostředků pro mikroregion klíčovou činností. Pro rozvoj cestovního ruchu a realizaci projektů v této oblasti čerpá mikroregion z několika možných zdrojů:

- **Soukromé zdroje** - podnikatelé, veřejnost apod.
- **Obecní rozpočty** - rozpočty jednotlivých členských obcí – ve formě příspěvků.
- **Rozpočet mikroregionu** - celkový rozpočet mikroregionu je tvořen:
 - příspěvky od členských obcí – v roce 2016 činily vklady od obcí 38 000 Kč,
 - dotacemi, granty či poskytnutými dary,
 - dále příjmy z vlastní činnosti mikroregionu a další možné příjmy.

Rozpočet mikroregionu je tvořen zejména členskými příspěvky, proto pro financování jeho aktivit jsou významné dotační zdroje.

- **Dotační zdroje** - zejména z **Evropského fondu pro regionální rozvoj**, prostřednictvím kterého mikroregion čerpá prostředky z národních operačních programů či z příslušného regionálního operačního programu. Přehled významných projektů na podporu cestovního ruchu, uskutečněných v analyzované oblasti nejen Mikroregionem Bojkovsko v programovém období 2007 – 2013 a 2014 – 2020:
 - **Operační program Technická pomoc:**
 - Projekt z roku 2014 s názvem "Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Bojkovska“, jehož součástí je i rozvoj cestovního ruchu, byl předfinancován bezúročnými půjčkami od členských obcí a rovněž z návratné finanční pomoci od Zlínského kraje (celkem 116 700 Kč), z operačního programu bylo celkem proplaceno 370 968,05 Kč. (žadatel: MAS Bojkovska)
 - **ROP NUTS II Střední Morava:**
 - Projekt Vybudování centrálního náměstí ve městě Bojkovice, celková výše investice 26 mil. Kč financován z obecního rozpočtu, z ROP celkem proplaceno 8 537 919 Kč v roce 2015 (žadatel: město Bojkovice).
 - Projekt Rekonstrukce části zámku Nový Světlov v Bojkovicích pro podporu cestovního ruchu, dotace ve výši 47 210 305, 06 Kč, proplacená od začátku projektu v roce 2011 (žadatel: zámek Nový Světlov o.p.s.).
 - Projekt Nezdenický cyklookruh (Bojkovice - Pitín), spolufinancován dotčnými obcemi a ROP alokováno 4 277 802,66 Kč v roce 2009 (žadatel: MAS Bojkovska)
 - Projekt Letní areál Niva (koupaliště Pitín), dotace ve výši 10 209 247, 15 Kč v roce 2012 (žadatel: obec Pitín).
 - Projekt rekonstrukce rekreačního areálu Mikulčín Vrch, celková výše investice 40 mil. Kč, financováno ze soukromých zdrojů, z ROP poskytnuto 13 504 593 Kč v roce 2016 (žadatel: VOP 014, s.r.o.).
- **Další využívané dotační možnosti pro rozvoj cestovního ruchu:**
 - Bojkovsko využívá dotací i prostřednictvím přeshraniční spolupráce a to zejména se Slovenskou republikou, kdy jsou prostředky čerpány z **Programu přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko** v rámci kterého byl vytvořen **Fond mikroprojektů (Euroregion Bílé-Biele Karpaty)**, kdy se Bojkovice

společně s MAS Mikroregionu Teplička podílely na projektu, který má název Informujeme se navzájem (podstatou bylo vytvoření informačního kiosku, který zahrnuje informace o mikroregionu a podporuje tak cestovní ruch).

Z Fondu mikroprojektů byl rovněž financován projekt mikroregionu s názvem Letecká Bitva nad Bílými Karpaty, který se uskutečnil k připomenutí této historické události. Na projektu se podíleli i město Nemšová a Mikroregion Bošáčka.

- Dále z **Programu rozvoje venkova ČR LEADER** Ministerstva zemědělství, ze kterého mikroregion získal prostředky např. na projekt Infrastruktura turistických a cykloturistických tras nebo Společné propagační aktivity v rámci podpory cestovního ruchu a kultury.
- Další prostředky čerpá mikroregion např. z **dotací Ministerstva vnitra, zemědělství, životního prostředí ČR** a od **Zlínského kraje** (v roce 2014 poskytl MAS Bojkovska dotaci ze svého rozpočtu na zřízení funkce projektového manažera a na náklady s ní spojené, celkem 116 700 Kč).

Návrhy možných zdrojů financování na podporu cestovního ruchu v roce 2017:

- **Dotáční program Ministerstva zemědělství** - v analyzované oblasti se nachází některé chátrající drobnější památky jako kapličky, boží muka, historické kříže, sochy apod., pro které může mikroregion využít program Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků konkrétně podprogram Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny, který je přímo určen pro různé památné a historické prvky (min. hodnota dotace 15 000 Kč a max. hodnota činí 700 000 Kč).
- **Státní fond dopravní infrastruktury Ministerstva dopravy** - prostřednictvím tohoto fondu může mikroregion provést dostavbu některých chybějících cyklotras (Bojkovice – Komňa, Bojkovice – Krhov, Bojkovice - Záhorovice).
- **Národní program podpory cestovního ruchu v regionech (2016-2020) Ministerstva pro místní rozvoj** - jelikož jednou ze slabých stránek mikroregionu je zejména jeho nízká propagace, MMR nabízí podprogram Marketingové aktivity v cestovním ruchu pro rok 2017, jsou zde podpořeny aktivity jako marketingová komunikace či podpora šíření produktů a služeb cestovního ruchu.

5.5 Získávání informací

Pro praktickou část této bakalářské práce jsem podstatné informace a podklady pro její vypracování získala při osobních rozhovorech s manažerkou MAS Bojkovska, další informace jsem získávala z webových stránek jednotlivých obcí či atraktivit v analyzované oblasti, včetně oficiálních stránek samotného mikroregionu, dále dle dat některých ministerstev, dat z ČSÚ či Zlínského kraje a rovněž z evropských strukturálních a investičních fondů a dotací. Na základě těchto zjištěných poznatků bude vypracována SWOT analýza pro oblast cestovního ruchu.

5.6 SWOT Analýza

V této části bakalářské práce bude provedena SWOT analýza zaměřená na cestovní ruch v daném mikroregionu, jejíž podstatou bude zjistit silné a slabé stránky, kterými mikroregion disponuje a v jejich návaznosti vytyčit příležitosti, které by ve zkoumaném území mohly přispět k rozvoji turistiky a naopak identifikovat aktuální hrozby, jež by mohly rozvoj ohrozit či úplně znemožnit.

5.6.1 Silné stránky

Silné stránky týkající se cestovního ruchu, kterými Bojkovsko disponuje:

- **velké množství míst a atraktivit, které mohou turisté navštívit** (památky, muzea, zámek Nový Světlov, rozhledny apod.),
- kulturní akce, kulturní tradice, zvyklosti, folklor a zachovalá lidová architektura,
- výskyt minerálních pramenů (Nezdenice, Rudice, Záhorovice a Vyškovec),
- čistá a krásná příroda, území je součástí CHKO Bílé Karpaty, v některých obcích se nachází přírodní rezervace či přírodní památky,
- **široká nabídka sportů v letní i zimní sezóně** (koupání, cyklotrasy, pěší trasy, lyžování, zimní bruslení),
- **široká nabídka ubytovacích a restauračních zařízení,**
- spolupráce s dalšími mikroregiony v oblasti i s příhraničními mikroregiony (Slovensko),
- místní farmářské trhy, místní produkce některých potravin,
- existence ekologického zemědělství.

5.6.2 Slabé stránky

Mezi slabé stránky, které je třeba v území odstranit či omezit, patří:

- horší dopravní spojení do odlehlejších členských obcí v mikroregionu, horší stav některých pozemních komunikací nebo chodníků,
- **chybí dostavba některých cyklotras (Bojkovice - Komňa),**
- být součástí CHKO Bílé Karpaty znamená i jistá omezení pro rozvoj zemědělství a cestovního ruchu (speciální režim hospodaření),
- chátrání koupaliště Mlýn v Bojkovicích,
- zanedbaný stav některých historických a drobných památek,
- **celkově nízká propagace oblasti,**
- **nedostatek finančních prostředků pro rozvoj** (cestovního ruchu, zemědělství, farmářské trhy),
- nízká úroveň některých ubytovacích zařízení (Hotel EKO Záhorovice).

5.6.3 Příležitosti

Do příležitostí, které by mohl mikroregion využít pro rozvoj cestovního ruchu lze zařadit:

- rozvoj venkovského cestovního ruchu (agroturistika),
- zvýšení **propagace a prezentace mikroregionu** jako celku i jeho jednotlivých částí,
- navázání spolupráce s dalšími mikroregiony na území ČR i Slovenska (přeshraniční spolupráce),
- vytvoření programů na volný čas se zaměřením na rodiny s dětmi či jiné cílové skupiny,
- **efektivní čerpání prostředků z fondů EU**, ale i z národních či krajských fondů,
- zvýšení zájmu o farmářské trhy a místní produkci potravin (zejména sýry),
- rozvoj a zkvalitnění poskytovaných služeb v oblasti cestovního ruchu,
- oprava koupaliště Mlýn v Bojkovicích,
- **budování a dostavba dalších cyklotras i naučných tras,**
- zvýšení spolupráce mezi členskými obcemi pro další rozvoj v této oblasti.

5.6.4 Hrozby

Mezi hrozby, na něž by se měl mikroregion zaměřit a pokusit se je minimalizovat či úplně odstranit patří:

- **nedostatečné využití zdrojového potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu, který tato oblast nabízí,**
- **nedostatečné čerpání prostředků z dotačních titulů, nedostatek financí na další rozvoj cestovního ruchu,**
- směřování finančních prostředků zejména do centra mikroregionu (Bojkovice) a nezaměření se na rozvoj i v dalších částech tohoto spolku,
- růst kriminality a dalších podobných jevů v důsledku příchodu cizinců do mikroregionu, hledající práci (zejména u SKD Bojkovice),
- snižování zájmu, zejména mladé generace, na místních tradicích a zvyklostech,
- znečišťování životního prostředí, kdy příčinou může být nevhodný rozvoj cestovního ruchu a zásahy do přírody,
- snižování kvality poskytovaných služeb (ubytování, stravování),
- **pokles počtu návštěvníků, kvůli nízké propagaci oblasti,**
- **chátrání místních památek a zhoršování jejich stavu.**

Na základě provedené SWOT analýzy bylo zjištěno, že mikroregion disponuje mnoha silnými stránkami a to zejména čistým životním prostředím, dostatečnou nabídkou sportovního a kulturního vyžití včetně restauračních i ubytovacích zařízení. Ovšem nachází se zde i několik slabých stránek jako je nízká propagace či nedostavěné cyklotrasy, ale rovněž je třeba rekonstrukce některých památek či atraktivit. Jako hlavní příležitost se pro mikroregion jeví zainvestovat do propagace a přilákat tak více turistů a zaměřit se na rozvoj venkovského cestovního ruchu. Za aktuální hrozby lze považovat chátrání místních památek, nedostatečné čerpání prostředků na rozvoj cestovního ruchu a nízké povědomí turistů o místních památkách a místech, která stojí za návštěvu.

6 NÁVRHY ŘEŠENÍ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU BOJKOVSKO

Na základě analýzy cestovního ruchu v Mikroregionu Bojkovsko lze konstatovat, že tato oblast má dostatečný zdrojový potenciál, jenž by mohl být využit pro další rozvoj a zvýšení turistiky. Ovšem dosavadní využití existujícího potenciálu není na dostačující úrovni. Jako příklad lze uvést rozsáhlou síť cyklotras a rovněž pěších tras nacházejících se v této oblasti, které mohou být pro turisty lákadlem, ovšem chybí zde určitý přehled, kde by byly všechny tyto trasy systematicky zachyceny a popsány. Je tedy nutno uvést, že mikroregionu jako celku chybí zejména informovanost a propagace a to nejenom o cyklotrasách a naučných stezkách, ale i o památkách a atraktivitách či kulturních akcích apod., které by tak mohly být více navštěvované. Dále je zapotřebí lepší připravenost pro efektivní čerpání prostředků z dotačních titulů, jenž by mohlo vyřešit např. chátrání některých turisticky důležitých staveb (koupaliště Mlýn Bojkovice).

Daný projekt je zaměřen na letní sezónu, konkrétně na zvýšení návštěvnosti a využívání cyklistických tras či naučných tras s předpokladem vícedenního pobytu turistů v této oblasti.

6.1 Projekt 1: Brožura – Cestujeme Bojkovskem

GLOBALNÍ CÍL PROJEKTU: Rozvoj cestovního ruchu – zvýšení propagace mikroregionu.

CÍL PROJEKTU: Cílem tohoto projektu, je vytvořit brožuru cyklotras a naučných tras, jejíž součástí budou i zážitkové programy pro cílové skupiny návštěvníků. Projekt má posílit informovanost potenciálních návštěvníků o této oblasti a celkově zvýšit propagaci, která je nedostačující. Cílem je rovněž navrhnout možné financování pro realizaci tohoto projektu.

TERMÍN REALIZACE: 2017

VÝŠE INVESTICE: 25 000 Kč – 40 000 Kč

- Zpracování: vlastní, popř. bude zpracováním pověřena specializovaná osoba, náklady na takové zpracování by činily cca 10 000 Kč.
- Tiskové vyhotovení brožur (cca 500 ks): 25 000 Kč – 30 000Kč

(Cena jedné brožury v tištěné formě by se mohla pohybovat kolem 10 Kč – 20 Kč)

NÁVRH FINANCOVÁNÍ:

- Soukromé zdroje: 30%
- Dotační zdroj: MMR Podpora obnovy a rozvoje venkova 2017, konkrétně dotační titul č. 3 - Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova, dotace je zde poskytována až do výše 70% všech skutečně vynaložených výdajů, horní hranice této dotace činí 200 000 Kč (mikroregion má již zkušenosti z čerpání z daného programu).

POPIS PROJEKTU:

Brožura bude rozčleněna na dvě části (hlavní část a přílohou část ve formě zážitkových programů).

Hlavní část:

Jedná se o stěžejní část celé brožury, která by měla seskupit a popsat všechny cyklotrasy a naučné stezky, které je možno v mikroregionu a jeho okolí navštívit, měla by obsahovat:

- mapky tras,
- informace o trasách (start a cíl, délka, náročnost, převýšení),
- zajímavosti.

Přílohou část:

Tato část bude zahrnovat jednotlivé programy, dle kterých by mohli návštěvníci zorganizovat svou návštěvu mikroregionu. Celkově bude nabízet 3 možné programy:

Program 1:

Jeho cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi. Celý program bude orientován na letní sezónu, kdy této cílové skupině návštěvníků bude sestaven možný program na několik dnů, během kterých budou navštěvovat kulturní a historické krásy a využívat místní cyklotrasy.

Program 2:

Opět by měl být věnován rodinám s dětmi, avšak bude zaměřen na pěší trasy a procházky s cílem poznání místních památek a zajímavostí.

Program 3:

Poslední program by se měl soustředit na milovníky historie, proto by jeho obsah měl směřovat k návštěvě zejména místních muzeí či historicky významných památek během doby pobytu.

NÁVRHY UMÍSTĚNÍ BROŽURY:

Brožura by měla být k dispozici jak v elektronické, tak i v tištěné podobě.

Elektronické vydání brožury by mohlo být dostupné na:

- stránkách všech členských obcí mikroregionu,
- stránkách vybraných ubytovacích a restauračních zařízení v mikroregionu,
- stránkách mikroregionu,
- dále na stránkách www.cyklotrasy.cz,
- vhodným místem by mohla být i stránka www.vychodni-morava.cz,
- nebo cykloserver.cz.

V tištěné podobě ji lze umístit ve:

- vybraných ubytovacích, restauračních zařízeních,
- obecní úřady členských obcí, tak aby byla dostupná turistům,
- prezentace je vhodná na veletrzích jako např. Veletrh cestovního ruchu a gastronomie Slovácka (zástupci mikroregionu se účastní daného veletrhu).

6.1.1 Program pro rodiny s dětmi – Na kole po Bojkovsku

Délka pobytu: 3 dny

Ubytování: Hotel Kopanice **** (Žitková)

- Pro ubytování rodin jsou zde k dispozici rodinné apartmány.
- Součástí hotelu je rovněž bazén, restaurace, vinárna, lobby bar a wellness centrum.

Doprava: vlastní (u hotelu se nachází bezplatné parkování pro hosty)

Orientační cena pobytu (ubytování, strava, vstupenky):

- 2 dospělí, 2 děti (polopenze): 9 000 Kč – 10 000 Kč

Návrh programu:

1. den:

- příjezd a ubytování
- absolvování naučné stezky Moravské Kopanice (trasa dle brožury) v Bojkovicích návštěva zámku Nový Světlov, Muzea Bojkovice a Tillichova náměstí.

2. den:

- absolvování naučné stezky Okolo Hrozenka (trasa dle brožury), v rámci trasy návštěva Muzea poslední žitkovské bohyně (Žitková), absolvování trasy Moravské Kopanice pro napojení na trasu Bojkovská magistrála (dle brožury, ve směru Bojkovice – Šumice), zastávka u kyselky v Záhorovicích, návštěva muzea v Šumicích.

3. den:

- absolvování trasy Přírodou Bílých Karpat (trasa dle brožury), během trasy v úseku obce Lopeník návštěva tamní rozhledny a Lomu Rasová.

6.1.2 Program pro rodiny s dětmi – Pěší trasy Bojkovska

Délka pobytu: 4 dny

Ubytování: Rekreační středisko Kopánky (Komňa)

- Možnost ubytování v chatách nebo v hotelu.
- V rámci areálu střediska se nachází bazén, restaurace, hřiště, minigolf, ohniště.

Doprava: vlastní (bezplatné parkoviště u hotelu pro hosty)

Orientační cena pobytu (ubytování, stravování, vstupné):

- 2 dospělí, 2 děti (polopenze) – 8 000 Kč – 8 500 Kč

Návrh programu:

1. den:

- příjezd a ubytování
- Hostětín – Naučná stezka Sochy v krajině (trasa dle brožury), návštěva ekologických projektů na Naučné stezce Po zeleném Hostětíně (trasa dle brožury), návštěva ekologického centra Veronica.

2. den:

- Bojkovice – Naučná stezka Koménka (trasa dle brožury), Naučná stezka Bojkovická (trasa dle brožury), návštěva zámku Nový Světlov, muzea a Tillichova náměstí v Bojkovicích.

3. den:

- Lopeník – Naučná stezka Lopeník (trasa dle brožury), rovněž možnost absolvování Lopenické hledačky neboli Questing (trasa dle brožury), návštěva rozhledny na Lopeníku.

4. den:

- Žitková – Naučná stezka Moravské Kopanice (trasa dle brožury), Muzeum poslední žitkovské bohyně (Žitková).

6.1.3 Program pro historiky – Historie Bojkovska

Délka pobytu: 2 dny

Ubytování: Hotel Zámek Nový Světlov (Bojkovice)

- Pokoje mají historické kouzlo, jsou vybaveny mahagonovým nábytkem a mramorem v koupelnách.
- Součástí hotelu je restaurace a zámecký park.

Doprava: vlastní (možnost bezplatného parkování u hotelu)

Orientační cena pobytu (ubytování, vstupné):

- 2 osoby: 3 000 Kč – 4 500 Kč

Návrh programu:

1. den:

- příjezd a ubytování
- návštěva muzea v Bojkovicích a zámku Nový Světlov, muzea v Šumicích, Muzea poslední Žitkovské bohyně na Žitkové a seznámení se s tamní lidovou architekturou.

2. den:

- návštěva Muzea letecké bitvy v Šanově a památníku, který je věnován obětem 1. a 2. světové války, návštěva Muzea zvěrokleštičů v Komni a zříceniny hradu Zuvačov.

VIZUÁLNÍ NÁVRH BROŽURY

Zjednodušený návrh struktury brožury je uveden v příloze a to včetně vizuálního návrhu titulní strany s celkovými rozměry: výška 20 cm a šířka 9 cm.

DALŠÍ DOPORUČENÍ PRO BROŽURU

- Důležitá je aktualizace dané brožury s odstupem několika let, kdy budou dobudované plánované cyklotrasy a naučné stezky.
- V rámci dalších let by bylo vhodné, aktualizovat rovněž programy podle dostupné nabídky ubytovacích zařízení a rovněž atraktivit a památek.

DALŠÍ NÁVRHY PROJEKTŮ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

- Rekonstrukce koupaliště Mlýn Bojkovice,
- Tvorba brožury se zaměřením na památky mikroregionu,
- Rozvoj hipoturistiky a agroturistiky,
- Dobudování cyklotrasy Bojkovice - Komňa,
- Dobudování cyklotrasy Bojkovice - Krhov,
- Dobudování cyklotrasy Bojkovice - Záhorovice,
- Obnova letní kinematografie v Bojkovicích.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat současný stav cestovního ruchu v Mikroregionu Bojkovsko a rovněž zjistit, zda má toto území předpoklady pro jeho zvýšení. Dle poznatků pak navrhnout možnosti, které by mohly pomoci zlepšení a rozvoji příslušného průmyslu v rámci analyzovaného mikroregionu.

Účelem první části práce bylo teoreticky vymezit podstatné pojmy, které se globálně týkají regionálního rozvoje a cestovního ruchu. Následující část pak směřovala k využití poznatků z teoretické části a vytvoření regionální analýzy pro vybrané oblasti. Podle dále provedené analýzy cestovního ruchu a jeho současného stavu na území Bojkovska lze zaznamenat, že celá oblast má velký zdrojový potenciál, a to hlavně v oblasti přírodních podmínek, či v oblastech kulturního a sportovního vyžití (zejména hustá síť cyklotras a naučných tras). Rovněž je třeba vyzdvihnout, že celé území má charakteristické rysy, kterými jsou lidová architektura, folklor či místní tradice a zvyklosti, které jsou obyvateli hojně dodržovány a mikroregionu tak dodávají určité kouzlo venkova.

Ačkoliv je v této oblasti značné množství silných stran, analýza rovněž zachycuje existující slabiny, kvůli kterým je rozvoj turismu podvážen a omezen. Mezi ty největší nedostatky lze zařadit zejména nízkou aktivitu v oblasti šíření informací a propagování jednotlivých turistických lákadel a atraktivit, které tak nedosahují uspokojivé návštěvnosti, jaká by byla třeba. Dále jsou problémem i zdroje financování, jelikož členské příspěvky od jednotlivých obcí představují jen minimální částku pro pokrytí potřeb mikroregionu, proto je důležité zejména čerpání prostředků z dotačních titulů, které ovšem není zcela efektivní. Rovněž je zde třeba zkvalitnit některé ubytovací a restaurační služby a žádoucí jsou i opravy či rekonstrukce určitých památek.

Jako největší problém byla tedy shledána nedostatečná propagace a proto byl v závěru práce navržen projekt s názvem „Cestujeme Bojkovskem“, jedná se o návrh brožury, která by měla seznámit širokou veřejnost s hustou sítí cyklotras a pěších stezek, které vedou krásnou přírodou Bojkovska. Součástí brožury jsou zážitkové programy, které by návštěvníci mohli absolvovat v rámci této oblasti. V závěru projektu, byl rovněž vytvořen zjednodušený vizuální návrh celé brožury, včetně možné podoby její titulní strany.

Na závěr lze celkově zhodnotit zkoumaný mikroregion jako oblast s obrovským potenciálem pro rozvoj a celkové zvýšení cestovního ruchu, za předpokladu, že budou realizovány např. výše popsaná doporučení a další opatření pro jeho podporu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bibliografie:

- ARMSTRONG, Harvey a Jim TAYLOR, 2000. *Regional economics and policy*. 3rd ed. Oxford: Blackwell, 437 p. ISBN 0-631-21713-4.
- GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE, 2014. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- GRASSEOVÁ, Monika, Radek DUBEC a David ŘEHÁK, 2010. *Analýza v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 325 s. ISBN 978-80-251-2621-9.
- HESKOVÁ, Marie, 2006. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
- HRABÁNKOVÁ, Magdalena et al., 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 111 s. ISBN 978-80-7204-752-9.
- JANEČKOVÁ, Lidmila a Miroslava VAŠTÍKOVÁ, 1999. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada, 184 s. ISBN 80-7169-750-8.
- JEŽEK, Jiří et al., 2014. *Regionální rozvoj*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 122 s. ISBN 978-80-261-0462-9.
- KALOUDA, František, 2016. *Finanční analýza a řízení podniku*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 321 s. ISBN 978-80-7380-591-3.
- KIRÁLOVÁ, Alžbeta, 2003. *Marketing: destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Eko-press, 173 s. ISBN 80-86119-56-4.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2006. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- KOTLER, Philip, 2000. *Marketing podle Kotlera: jak vytvářet a ovládnou nové trhy*. 1. vyd. Praha: Management Press. 258 s. ISBN 80-7261-010-4.
- KREJČÍ, Tomáš et al., 2010. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita, 155 s. ISBN 978-80-7375-414-3.

- MATĚJČEK, Tomáš, 2007. *Malý geografický a ekologický slovník: příručka pro školy i veřejnost*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 132 s. ISBN 978-80-86034-68-3.
- MATOUŠKOVÁ, Zdena et al., 2000. *Regionální a municipální ekonomika*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 156 s. ISBN 80-245-0052-3.
- PALATKOVÁ, Monika, 2006. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
- PÁSKOVÁ, Martina, 2009. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- ŠIMKOVÁ, Eva, 2013. *Sustainability in tourism and rural areas: monograph*. 1st ed. Hradec Králové: Gaudeamus, 190 p. ISBN 978-80-7435-361-1.
- TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL, 2008. *Ekonomická a sociální geografie*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4.
- VITURKA, Milan et al., 2010. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 227 s. ISBN 978-80-247-3638-9.
- VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER, 2011. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.
- WOKOUN, René, Pavel MATES a Rudolf COGAN, 2006. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Linde, 351 s. ISBN 80-7201-608-3.
- WOKOUN, René et al., 2008. *Regionální rozvoj: (výchozí podmínky regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. 1. vyd. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

- WOKOUN, René et al., 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
- ZÁVODNÁ, Lucie Sára, 2015. *Udržitelný cestovní ruch: principy, certifikace a měření*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 123 s. ISBN 978-80-244-4576-2.
- ZELENKA, Josef, 2010. *Marketing cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 240 s. ISBN 978-80-86723-95-2.
- ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ, 2012. *Výkladový slovník cestovního ruchu. 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: Linde Praha, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Internetové zdroje:

- BOJKOVSKO, © 2017. Města a obce: mapa. In: *Bojkovsko.cz* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <http://bojkovsko.cz/mikroregion/mesta-a-obce.html>
- BOJKOVSKO, © 2017. Novinky. In: *Bojkovsko.cz* [online]. [cit. 2017-01-17]. Dostupné z: <http://www.bojkovsko.cz/>
- CZECHTRADE, © 2017. Státní dotace a programy podpory. In: *BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/statni-dotace-a-programy-podpory.html>
- ČESKÉ DRÁHY, a.s. © 2017. Elektronická mapa tratí a služeb ČD. In: *Mapa. České dráhy.cz*. [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://mapa.cd.cz/mapa/?stanice=5453863>
- ČESKO: Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>
- ČESKO: Zákon č. 129/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49297&nr=129~2F2000&rpp=15#local-content>
- ČESKO: Zákon č. 248/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-01-03].

Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49565&nr=248~2F2000&rpp=15#local-content>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD © 2016. Ročně aktualizovaná data, s číselníkem MAS. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2017-01-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23194580/data_pro_mas_2008_2015_ver_30_06_2016.xlsx/38e02929-f7ca-47d6-bf80-a1dbfa888307?version=1.3

FOLKLORNÍ SOUBOR BOJKOVICE, © 2009. Úvodní stránka. In: *Světlovan.Webnode.cz* [online]. [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://svetlovan.webnode.cz/>

KRAJSKÝ ÚŘAD ZLÍNSKÉHO KRAJE, © 2017. Dotace Zlínského kraje. In: *Kr-zlinsky.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/dotace-zlinskeho-kraje-cl-23.html>

MAS BOJKOVSKA, z. s., 2016. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Bojkovska, z. s. pro období 2014 – 2020. In: *Bojkovsko.cz* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: http://www.bojkovsko.cz/uploads/dokumenty/MAS/strategie%202014-2020/SCLLD%20MAS%20Bojkovska%202014-2020%20form%C3%A1ln%C3%AD%20n%C3%A1le%C5%BEitosti/MASB_SCLLD_2014-2020_2016_09_09.pdf

MIKROREGION BOJKOVSKO, © 2007. Partnerská města mikroregionu Bojkovsko. In: *Mikroregion Bojkovsko.cz* [online]. [cit. 2017-01-17]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-bojkovsko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=103775>

MINISTERSTVO KULTURY, © 2017. Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny. In: *Ministerstvo Kultury České republiky.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/program-pece-o-vesnicke-pamatkove-rezervace-vesnicke-pamatkove-zony-a-krajinne-pamatkove-zony-284.html>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017a. Rok 2017: Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch](https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch)

- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017b. Rok 2017: Marketingové aktivity v cestovním ruchu. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj. cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu](https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu)
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017c. Informace o fondech. In: *Strukturální fondy.cz* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017d. Programové období 2014 - 2020. In: *Strukturální fondy.cz* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017e. Programy pro programové období 2014 - 2020. In: *Strukturální fondy.cz*. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017f. Regionální operační program NUTS II Střední Morava. In: *Strukturální fondy.cz*. [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Morava>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, © 2017g. 10 kroků k získání dotace. In: *Strukturální fondy.cz*. [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2008. Mikroregiony a místní akční skupiny. In: *Ministerstvo vnitra České republiky.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, © 2017. Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací v programu 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků pro rok 2017. In: *Eagri.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-na-udrzbu-a-obnovu-kulturnich-a/pravidla-a-zakladni-informace/>
- NARM, o. s., © 2012. Municipální rozpočet. In: *Rozvojobci.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/municipalni-rozpocet1/>

- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, © 2017. Geologie. In: *Bílé Karpaty. Ochrana přírody.cz* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: <http://bilekarpaty.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/geologie/>
- OBEC LOPENÍK, © 2015-2017. Rozhledna na Velkém Lopeníku. In: *Obec lopenik.cz* [online]. [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: <http://obec-lopenik.cz/uvod/pro-navstevniky/rozhledna-na-velkem-lopeniku/>
- STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY, © 2017a. Cyklostezky 2000 – 2016. In: *Státní fond dopravní infrastruktury.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/poskytovani-prispevku/cyklo-mapa_prispevky/mapa_cyklostezky_sfdi.pdf
- STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY, © 2017b. Pravidla pro financování výstavby nebo oprav cyklistických stezek nebo zřizování jízdních pruhů pro cyklisty pro rok 2017. In: *Státní fond dopravní infrastruktury.cz* [online]. [cit. 2017-02-31]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/poskytovani-prispevku/cyklisticke-stezky/2016_pravidla2017_cyklostezky.pdf
- SVS CONSULT, s.r.o., 2012. Strategie rozvoje cestovního ruchu území Bílých Karpat - Kopanic. In: *Kr-zlinsky.cz* [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/1280/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-uzemi-bilych-karpat---kopanic.pdf>

Ostatní zdroje:

Konzultace s Lucií Machálkovou, manažerka MAS Bojkovska

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	Akciová společnost
CSOŠ	Církevní střední odborná škola
ČD	České dráhy
ČR	Česká republika
ČSAD	Československá autobusová doprava
ČSÚ	Český statistický úřad
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská Unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
CHKO	Chráněná krajinná oblast
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
ROP	Regionální operační program
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
TJ	Tělovýchovná jednota

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Aktéři regionálního rozvoje (Ježek et al., 2014, s. 6)</i>	16
<i>Obr. 2. SWOT matice (Hrabánková et al., 2011, s. 39)</i>	23
<i>Obr. 3. Důsledky plýtvání současné civilizace (Závodná, 2015, s. 19)</i>	27
<i>Obr. 4. Logo mikroregionu (Bojkovsko, © 2017)</i>	34
<i>Obr. 5. Mapa mikroregionu (Bojkovsko, © 2017)</i>	34
<i>Obr. 6. Dopravní dostupnost v mikroregionu (SVS consult, s.r.o., 2012)</i>	40
<i>Obr. 7. Železniční síť v mikroregionu (České dráhy a.s., © 2017)</i>	40
<i>Obr. 8. Zámek Nový Světlov (vlastní foto)</i>	41
<i>Obr. 9. Rozhledna na Velkém Lopeníku (Obec Lopeník, © 2015-2017)</i>	42
<i>Obr. 10. Koupaliště Niva, Nezdenice a Bojkovice (vlastní úprava)</i>	44
<i>Obr. 11. Folklorní soubor Světlovan (Folklorní soubor Bojkovice, © 2009)</i>	50

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Podíl zemědělské půdy v roce 2015 (vlastní zpracování)</i>	38
<i>Graf 2. Podíl nezemědělské půdy v roce 2015 (vlastní zpracování)</i>	38
<i>Graf 3. Typy ubytování v mikroregionu (vlastní zpracování)</i>	47
<i>Graf 4. Stravovací zařízení v mikroregionu (vlastní zpracování)</i>	49

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Počet obyvatel v letech 2011 - 2015 (vlastní zpracování)</i>	<i>36</i>
<i>Tab. 2. Věková struktura 2011 - 2015 (vlastní zpracování)</i>	<i>37</i>
<i>Tab. 3. Stav technické infrastruktury (MAS Bojkovska, z. s., 2016)</i>	<i>39</i>
<i>Tab. 4. Další trasy vedoucí mikroregionem (vlastní zpracování).....</i>	<i>45</i>
<i>Tab. 5. Naučné stezky v mikroregionu (vlastní zpracování).....</i>	<i>45</i>

SEZNAM PŘÍLOH

P I Návrh struktury brožury

P II Návrh titulní strany brožury

PŘÍLOHA P I: NÁVRH STRUKTURY BROŽURY

OBSAH BROŽURY		Cyklotrasa č. 1	
CYKLOTRASY		Popis trasy:	
1. Cyklotrasa č. 1	str.	Start/Cíl:	Mapa
2. Cyklotrasa č. 2 a další	str.	Náročnost:	
PĚŠÍ TRASY		Převýšení:	
1. Pěší trasa č. 1	str.	Zajímavosti:	
2. Pěší trasa č. 2 a další	str.	Cyklotrasa č. 2	
ZÁŽITKOVÉ PROGRAMY		Popis trasy:	
1. Na kole po Bojkovsku	str.	Start/Cíl:	Mapa
2. Pěší trasy Bojkovska	str.	Náročnost:	
3. Historie Bojkovska	str.	Převýšení:	
		Zajímavosti:	
			str.

Pěší trasa č. 1		Programy č. 1 – Na kole po Bojkovsku	
Popis trasy:		Délka pobytu:	
Start/Cíl:	Mapa	Ubytování:	
Náročnost:		Doprava:	
Zajímavosti:		Orientační cena pobytu (ubytování, strava, vstupenky):	
		Návrh programu:	
			str.
Pěší trasa č. 2			
Popis trasy:			
Start/Cíl:	Mapa		
Náročnost:			
Zajímavosti:			
			str.

PŘÍLOHA P 2: NÁVRH TITULNÍ STRANY BROŽURY

